

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 9 (2011) ♦ Середа, 20 січня 1999 року ♦ Ціна договірна

Сміливіше звертаймося до власної совісті

З виступу Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка на розширеній колегії Генеральної прокуратури України 15 січня 1999 року

Нинішній стан справ в економіці, постійне зниження рівня життя населення дедалі більше переконує, що без міцного правового порядку в країні, неухильного виконання Конституції України, без встановлення режиму законності у всіх ланках державного апарату, у всіх структурах господарської чи комерційної діяльності не можна побудувати цивілізовану державу.

Ще з часів загальновідомої «преребудови» привабливі гасла «за демократію та свободу» дехто зрозумів як можливість незаконного збагачення, нехтування нормами права і моралі, свавільного розпорядження людськими долями.

Це певною мірою торкнулося і правоохоронних органів. Хто міг ще недавно собі таке уявити? Нині ми разом зобов'язані навести порядок у країні. Значною мірою це залежить і від прокуратури.

(Закінчення на 2—3-й стор.).

Акценти

Скасування

президентства не загрожує

Заявив заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук на прес-конференції у парламенті за підсумками роботи другої сесії ВР XIV скликання.

(Закінчення на 2-й стор.).

20 січня

✓ 1661 року у Львові засновано найстаріший в Україні університет

✓ 1821 року народився громадський діяч і меценат Платон Симиренко

✓ 115 років від дня народження фізика Івана Феценка-Чопівського

✓ 1897 року народився поет Євген Маланюк

✓ 1921 року помер письменник Панас Мирний

У номер

Крилатий тендер

На АНТК імені О. Антонова прибули німецькі підрядчики проекту нового європейського військово-транспортного літака на базі Ан-70.

Обговорюється участь укрainо-російського консорціуму «СТС» і 8 німецьких фірм у міжнародному тендері зі створення нового європейського військово-транспортного літака. Як очікується, тендер оголошать 29 січня. До числа ймовірних німецьких партнерів входять, зокрема, моторобудівні FEAR CHILD, німецько-британська ROLLS-ROYCE BMW.

Ан-70 здатен перевозити до 35 тонн вантажу на відстань до 5 тис. км, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

А якщо завтра лампочки згаснуть?

РАТ «ЄЕС Росії» може припинити поставку електроенергії в Україну, якщо наша сторона не подасть прийнятних для РАТ умов погашення заборгованості, яка за два останні роки перевищила 7,45 млн. доларів.

Як повідомило «Інтерфаксу» поінформоване джерело в РАТ «ЄЕС Росії», сьогодні закінчується термін дії домовленості між РАТ «ЄЕС Росії» та «Укренерго», протягом якого українська сторона зобов'язалася подати варіанти погашення заборгованості перед російською стороною, а також узгодити форми й порядок сплати за майбутні поставки електроенергії. Представник РАТ «ЄЕС Росії» не виключив, що, якщо українські партнери не подадуть прийнятних для російської сторони умов, постачання електроенергії з Росії в Україну припинять.

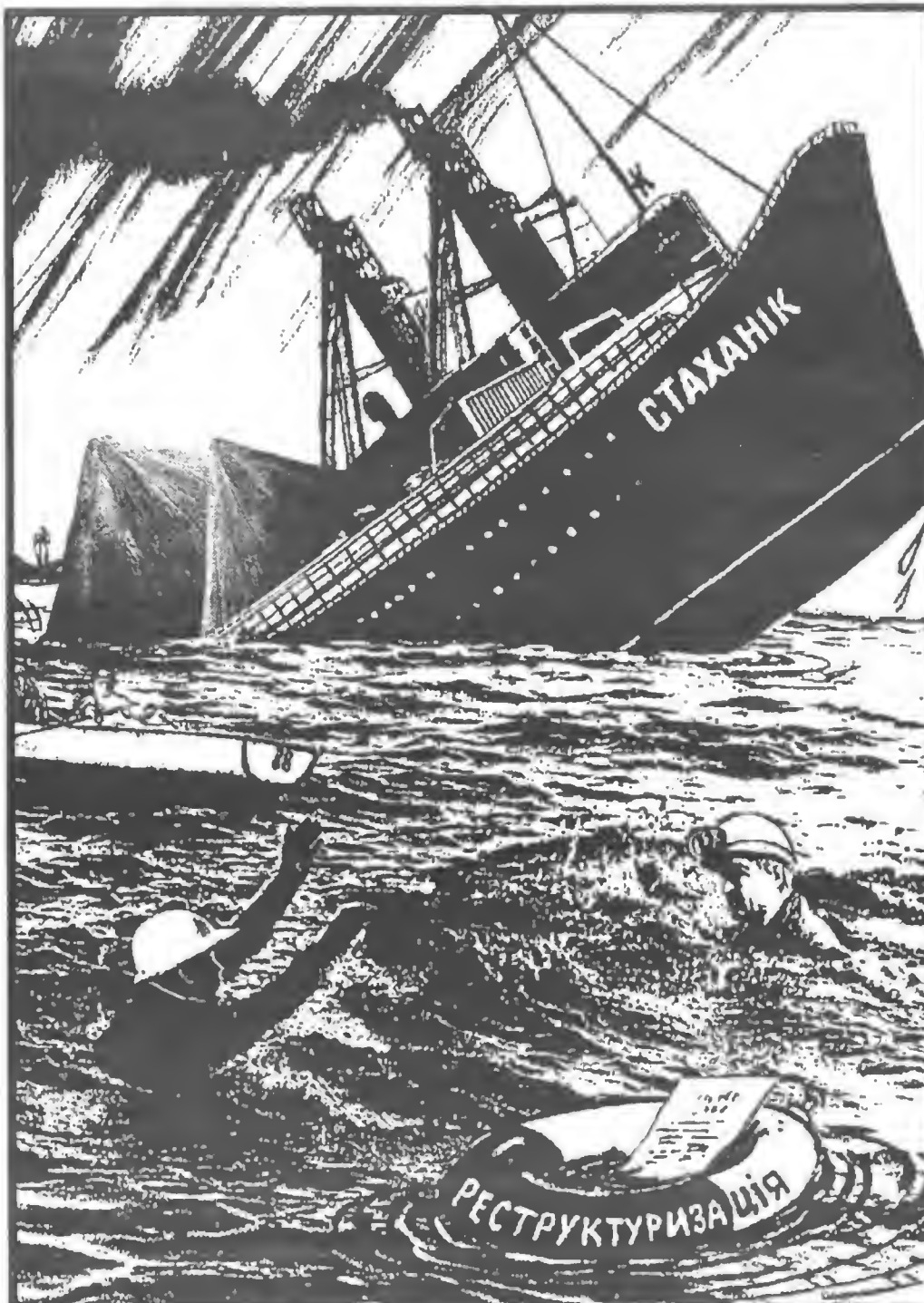
Чи стане Косово «другим Іраком»?

Чергове зростання напруженості в Косові, яке спричинено заявою керівника місії ОБСЄ Вільяма Вокера щодо втрати сербською поліцією 45 мирних албанців, загрожує втручанням у конфлікт зовнішніх сил.

Звісно, НАТО. Терміново скликана рада альянсу знову попередила Белград про можливість повітряних ударів. Хоча ультиматуму, подібному до жовтневого, поки що сербській владі не висунуто.

(Закінчення на 4-й стор.).

ЗАГИБЕЛЬ «СТАХАНІКА»

Загибель «Титаніка» у водах Атлантики завдяки кінематографу поступово перетворюється на своєрідне шоу. Трагедія пасажирів, які разом з гігантським лайнером залишилися на дні океану, вже відходить на другий план. Так само десь на задньому плані залишаються й тисячі гірників та члени їхніх сімей, які постраждали внаслідок краху гігантського виробничого об'єднання «Стаханов-вугілля». Згідно з офіційною версією ліквідація об'єднання відбувається через його фінансово-господарську неспроможність. Але аналогії з «Титаніком» не випадкові: частину шахт із мільйонними запасами вугілля назавжди поглинули підземні води.

(Закінчення на 6-й стор.).

Сировинна база та потенційні можливості видобутку нафти і газу

7

Померти сьогодні неважко. Жити — складніше

8

○ Обсяг експорту туркменського газу в Україну сягнув мільярда кубометрів.

○ МЗС України спростувало інформацію, поширену деякими ЗМІ, про поставки до Анголи 50 танків Т-55.

○ У травні на Михайлівський Золотоверхий собор столиці буде встановлено барельєф архістратига Михаїла.

P.S.

Трагедія

На терикон по смерть

Чотирьох пенсіонерів засипало породою на териконі закритої шахти № 52 державної холдингової компанії «Торезвугілля». Вони вибирали там шматочки вугілля. Раптово укіс терикона почав сповзати, і за лічені секунди люди опинилися під завалом породи. Прибулі на місце події ряту-

вальники через сорок хвилин визволили потерпілих, проте двох із них — чоловіка і жінку — знайдено без ознак життя.

Збирання вугілля на териконах для стареньких мешканців шахтарських селищ часто-густо є чи не єдиним способом зігрітися взимку: адже, щоб придбати паливо, жодної пенсії не вистачить, а пільгові талони на вугілля не «отоварюються» місяцями.

Енергоносії: борги і трагедії

У номер

✓ Астана

Інавгурація як привід поговорити про партнерство

Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко розпочав офіційний візит до Астани. Він візьме участь в урочистостях з нагоди інавгурації президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва.

В. Пустовойтенко також проведе зустрічі з главами держав і урядів інших країн, що прибудуть до Астани цими днями. Глава українського уряду має обговорити в Казахстані чимало економічних питань. А вже, як відомо, у березні плановано візит Нурсултана Назарбаєва до Києва. (Закінчення на 4-й стор.).

✓ Київ

Рік уже другий, а раунд — лише третій

У Києві розпочато черговий — третій — раунд українсько-румунських переговорів з узгодження Договору про режим державного кордону, співробітництва у прикордонних питаннях та міждержавної угоди про делімітацію континентального шельфу та виключних економічних зон у Чорному морі. Переговори з цих питань тривають уже другий рік.

Попередній раунд відбувся у жовтні в Бухаресті. Про будь-які значні зрушення чи досягнення взаєморозуміння між сторонами досі не повідомлялося. Якщо впродовж цього року сторони не дійдуть згоди, справу можуть передати на розгляд Міжнародного суду в Гаазі.

Біля зачинених дверей «валютного коридора»

Найближчим часом Національний банк та Кабінет міністрів України планують виступити зі спільною заявою щодо монетарної політики на 1999 рік, головним компонентом якої має стати оголошення параметрів валютного коридора. Як зазначив голова НБУ Віктор Ющенко, з огляду на бюджетний процес, розмір та спосіб фінансування його дефіциту, ситуацію на внутрішньому ринку державних цінних паперів та зовнішньому фондовому ринку, Україна повинна декларувати валютну політику на рік настільки упереджено, щоб сама форма і процедура курсоутворення вміщали в собі стабільність та розумність. Саме таким параметром, на думку голови НБУ, відповідає політика валютного коридора, якою визначається початкова та кінцева величина курсових коливань із поступовим виходом на орієнтовну річну величину — 3,9—4 гривні за долар.

Віктор Ющенко вважає, що ця цифра за певних обставин може бути реальною, отож можна передбачити, що верхня межа валютного коридора становитиме близько 4,5 гривні за долар США. Втім, викикає запитання, чи буде оголошений валютний коридор витримано до кінця року, адже маємо минулорічний приклад його перегляду.

Голова НБУ з цього приводу зазначає, що протягом останніх півтора року політика курсового коридора (попри певні нюанси) надавала учасникам валютного ринку більше орієнтирів, ніж це можна забезпечити іншими методами, а щодо зміни параметрів валютного коридора у вересні минулого року, то це була нормальна і зрозуміла фахівцям реакція на події, що виникли на фінансових ринках сусідніх держав. (Закінчення на 6-й стор.).

✓ Закарпаття

Велику допомогу мешканцям Хустського району Закарпаття надають підрозділи військ Міністерства з надзвичайних ситуацій. Вони розвантажують гуманітарну допомогу, ремонтують міст через річку Ріка, розчищають завали на островах та берегах Тиси.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (ДІНАУ).

Сміливіше звертаймося

(Початок на 1-й стор.).

Посилення ролі прокуратури в суспільстві вимагає до неї особливої уваги, насамперед, з боку законодавчої влади. Ми маємо єдину спільну мету, про яку на початку ХХ століття влучно висловився добре відомий вам, фахівцям, генерал-прокурор Єфремов: «Настав час повернути закону його велике значення, щоб він один дійсно визначав взаємовідносини держави та її органів з громадянами і цих останніх між собою, і щоб всі вони, від малих до великих, незмінно йому підкорялися».

Прагнення до взаємодії та співпраці з усіма гілками влади Верховна Рада України підтверджує не тільки в налагодженні робочих контактів з Президентом України, Кабінетом міністрів, але й органами правосуддя. У структурі анарху Верховної Ради України створено високопрофесійний відділ, який очолює відомий професор-юрист. Торік ми провели робочі зустрічі з суддями Конституційного суду, Верховного суду та Вищого арбітражного суду України. І, як наслідок, на розгляд в парламенті вже є три законопроекти щодо забезпечення діяльності судів, розроблені й втілюються спільні заходи у законотворенні.

Саме таку ідею ми закладали, плануючи цю зустріч у Генеральній прокуратурі України. Наша тверда позиція полягає в тому, що органи прокуратури для виконання покладених на них Конституцією України функцій потребують постійної уваги і підтримки з боку законодавчої влади.

Підтвердженням тому є прийняття державного бюджету на 1999 рік. Верховна Рада підтримала необхідне бюджетне фінансування прокуратури на нинішній рік. Це стосується також і законодавчого закріплення гарантій матеріального і соціального забезпечення працівників прокуратури та членів їхніх сімей.

Для налагодження взаємодії народних депутатів України та органів прокуратури є чітка законодавча основа — це усунення порушень законності. З цієї метою до прокуратури як незалежної високопрофесійної й доступної для населення служби законності звертаються і народні депутати України. Це їхнє конституційне право, і ним користуються депутати, коли інших можливостей здійснення контролю чи отримання об'єктивної інформації про правопорушення немає.

Всього у 1998 році за рішеннями Верховної Ради було направлено до Генеральної прокуратури 71 запит народних депутатів. Всі відповіді отримали вчасно, і це завдяки тому, що у Генеральній прокуратурі створено відділ по роботі з депутатськими запитами.

Що стосується реалізації народними депутатами права особистих звернень до органів прокуратури, то закон

дозволяє викладати пропозиції щодо усунення порушень законності. Нам відомо, що не всі звернення народних депутатів укладаються у норми законів. Я згоден, що не можна допускати втручання у діяльність органів прокуратури та їх посадових осіб. Але відкидати все те, що може сприяти інтересам забезпечення законності, захисту прав та свобод громадян, теж не краший варіант стосунків з представниками парламенту. Погодьтеся, що звернення до органів прокуратури — це надія отримати підтримку у вирішенні питань, які ставлять перед народними депутатами України їхні виборці.

Слід відмітити, що Конституція України тісно пов'язала принцип незалежності прокуратури з її відповідальністю за нагляд у сфері правопорядку і законності. Після двох з половиною років з часу прийняття нової Конституції України є вже достатньо практики, щоб проаналізувати конституційні напрями прокурорської діяльності, визначені статтею 121 Основного Закону.

Зупинюся лише на тих проблемах, які сьогодні хвилюють і Верховну Раду, і багатьох наших громадян.

Аналіз динаміки злочинності в Україні за минулий рік свідчить, що вона залишається загрозливою і для інтересів держави, і для кожної людини. Зменшення скоєних злочинів на два відсотки проти кількісних показників 1997 року цяк не знімає соціальної напруженості в суспільстві. Зростає кількість вбивств, грабежів, розбоїв, вчинення злочинів групою осіб та пов'язаних з наркоцинічними засобами. Ви цю статистику знаєте.

Звертає на себе увагу те, що, виконуючи конституційну функцію нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство, органами прокуратури на додаткове розслідування суди повертають кожну десятку справу.

Вам як юристам відомо, що може бути за умов, коли допускається неповна та одностороння розслідування справ, по яких не встановлено час, місце, спосіб, мотиви вчинення злочинів, невиявлення всіх епізодів злочинної діяльності. І найелементарніше — це порушення права на захист обвинуваченого, коли не встановлюються навіть обставини, що пом'якшують чи обтяжують його вину.

Саме прокуратура володіє повноваженнями запобігти порушенням законності у кримінальному процесі та охоронити законні права і свободи громадян. Але подивимось правді в очі, проаналізувавши судові справи.

Важко заперечити, що існують непоодинокі випадки недодержання під час провадження дізнання, попереднього (досудового) слідства вимог законів про забезпечення права підозрюваного та обвинуваченого на захист

та права затриманого в будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Чого вартий тоді прокурорський нагляд за законністю, коли у випадку такого порушення справа в будь-якому разі підлягає поверненню на додаткове розслідування?

У цій ситуації вчені-кримінологи вважають, що потрібно законодавчо встановити норму, щоб прокурор, якому доручено здійснювати нагляд за розслідуванням, забезпечував підтримку державного обвинувачення в суді. Нині цей процес складається з двох стадій: коли один прокурор наглядає, потім інший вивчає справу і підтримує державне обвинувачення у суді. Мабуть, це питання заслуговує на ваше вивчення та внесення відповідних законодавчих пропозицій.

Якщо аналізувати структуру категорій справ, які характеризують боротьбу зі злочинністю і вимагають постійної уваги органів прокуратури, то вона доповнилася справами щодо правопорушень з боку депутатів. Як пам'ятаєте, розмов на цю тему велося багато. Після скасування норми закону щодо депутатської недоторканності кількість справ, що розслідувались органами прокуратури, збільшилася з 75 в 1997 році до 119 в минулому. Це при 230 тисячах депутатів всіх рівнів. Наведені дані підтверджують, що депутатський корпус у масі своїй законослухняний і не потребує посиленої прокурорської опіки.

І ще одне. Під час аналізу статистики привертас увагу якась, як на мене, надмірна криміналізація селян. Торік направлено до суду закінченими 161 справ в аграрному секторі, тоді як, скажімо, у сфері приватизації — 214, зовнішньоекономічної діяльності — 44, митних органів — 42 справи. Захищаючи положення закону, давайте пам'ятати і про те, що трудівники села працюють по два-три роки без зарплати.

Я далекий від кількісних порівнянь, коли йдеться про економічні злочини, оскільки кожний з нас розуміє складність виявлення доказів та їх підтвердження документальними матеріалами. Особливо хвилює зростання злочинних проявів, зареєстрованих в кредитно-банківській сфері. Статистика відмічає вчинення у сфері фінансів понад 5 тисяч порушень, а сума збитків у минулому році сягнула 17 млн. гривень. Водночас до суду направлено тільки 284 справи, що на 39 відсотків менше, ніж у 1997 році.

Є питання? Безперечно, є. Давайте сміливіше звертатися до власної совісті.

Як відомо, Верховна Рада України утворила для перевірки діяльності Національного банку України спеціальний слідчий комісію, яку очолює народний депутат України Віктор Суслев. Депутатам не байдуже спостерігати, що відбувається в банківській системі. Але для того, щоб дати правову оцінку де-

Скасування президентства не загрожує

(Початок на 1-й стор.).

Коментуючи ініціативу фракції комуністів про внесення зміни до Конституції України, що передбачає скасування інституту президентства, В. Медведчук наголошує, що це — важкий і тернистий шлях.

Є жорсткий порядок внесення змін чи доповнень до Основного Закону держави: зібрання належної кількості підписів народних депутатів, направлення законопроекту до Конституційного суду, який має дати висновок, а також дозвіл на розгляд, прийняття законопроекту 226 голосами на одній сесії, затвердження 300 голосами на наступній сесії. Якщо проаналізувати всі ці стадії, на думку В. Медведчука, можна погодитися з висновками, що скасування інституту президентства в Україні нині не відбудеться. До того ж у ініціаторів такого рішення може не вистачити «політичних сил».

Заступник голови парламенту зупинився на основних моментах діяльності парламенту за період дру-

гої сесії. Одним із стратегічних законів, які прийняла Верховна Рада, В. Медведчук назвав закон про вибори Президента України. Однак у законі, на його погляд, є деякі недоліки. Зокрема, суперечлива норма, за якою можна підтримати своїм підписом не одного, а кількох кандидатів. Ліквідацію самовисунення можна розцінити як звуження прав громадян на участь у виборчому процесі. Цілком імовірно, що у Президента з'являться запитання і щодо визначення кількості виборчих округів.

В. Медведчук досить високо оцінює рівень взаємодії Верховної Ради з урядом. Прийняття держбюджету-99 він назвав результатом співпраці ситуативної більшості у парламенті з урядом. Однак іділії, на думку заступника голови парламенту, немає і не може бути. «У кожній гілці влади — різні повноваження, і ми не можемо дублювати одна одну», — наголосив він.

Про проблему зняття депутатської недоторканності, вважає В. Медведчук, треба було думати раніше, під час прийняття Конституції України. Бо будь-які зміни до статті 80 Основного Закону, які передбачають обсяг депутатських повнова-

жень, можуть суперечити іншим статтям, скажімо, статті 22, яка забороняє звужувати права громадян. На його думку, проведенню референдуму зі скасування депутатського імунітету заважають деякі юридичні аспекти. Зокрема, недосконалість чинного закону про всеукраїнський та місцеві референдуми.

Питання про приєднання України до МПА В. Медведчук назвав «більше політичним кроком, аніж правовим». Однак він не вважає, що це чимось зашкодить нашій державі. Блокування лівими силами в парламенті всіх питань ратифікації міжнародних угод доти, доки ВР не дасть «добро» на вступ до МПА, заступник голови парламенту розцінює як стратегію політичної боротьби серед законодавців для досягнення відповідного результату. «Це права народних депутатів, а не порушення», — зазначив він, — хоча така позиція і шкодить роботі Верховної Ради та міжнародній діяльності України».

Загалом, за словами В. Медведчука, за другу парламентську сесію розглянуто 343 питання, прийнято 90 законів та змін до них, 224 постанови.

Юліана ШЕВЧУК.

ДО ВЛАСНОЇ СОВІСТІ

яким актам правління Національного банку, бажана була б і прокурорська кваліфікована допомога.

При цьому ми усвідомлюємо, що основні причини криміналізації в фінансово-банківській сфері — це недосконалість чинного законодавства, наявність значних прогалин у ньому щодо регламентації і самої банківської діяльності, і процесів кредитування, інвестування, закордонних платежів. Бракує й чіткого, і дійового, законодавчо оформленого механізму банківського нагляду.

Думається, що життя зробило актуальним і питання захисту українських підприємств від спроб пограбувань іноземними партнерами, які використовують недосконалість нашого законодавства та брак у наших громадян відповідної юридичної практики. Подкопи іноземці вміло підключають до таких справ наших юристів, обіючи їм частину відсуджених грошей.

Так було, наприклад, з АТ «Укратехсервіс», якому англійська фірма пред'явила позов на 252 тис. доларів, а адвокати підвищили його до 1,1 млн. доларів. Суд задовольнив позов лише в сумі 2 тис. доларів.

Останнім часом подібні позови висувуються десятками. Окремі явища персерають у систему. Розумію, що це не ваше коло обов'язків. Але передбачати розвиток подій і пропонувати відповідні удосконалення законодавства потрібно і з вашою допомогою.

Наголошуючи на необхідності посилення прокурорського нагляду як конституційної функції саме за станом слідства, а не станом злочинності, важливо виходити з пріоритету прав громадян. Вам відома прикра статистика грубих порушень у ході дізнання та слідства, які калічать долі людей.

Немає причин на засіданні Колегії Генеральної прокуратури приховувати нею-одиночкі факти, що за визначених обставин ще допускаються на місцях незаконні арешти громадян, арешти банківських рахунків та інші дії, які за тривалістю часу завдають істотної шкоди конституційним правам і фізичним, і юридичним особам.

Численні звернення громадян до народних депутатів України саме свідчать про те, що у досудовому слідстві є багато порушень законності.

Принципова позиція Колегії Генеральної прокуратури і Генерального прокурора М. О. Потебенька у посиленні прокурорського нагляду цілком відповідає інтересам держави і людини.

Я зупинився на деяких специфічних питаннях прокурорського нагляду за законністю під час розслідування кримінальних справ, не маючи за мету повчати вас або вказувати на недоліки у діяльності органів прокуратури. Моє завдання — привернути вашу увагу до найбільш важливих для суспільства питань, пов'язаних з виконанням прокуратурою своїх функцій. Вам відомо, як гостро нині реагує суспільство на порушення прав громадян, обме-

ження їх законної діяльності, застосування карних методів без достатніх законних підстав.

Міг би також детально проаналізувати і цивільно-правову сферу, де прокурорський нагляд має забезпечувати представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом. Наведу лише характерний приклад. Саме вчасне реагування харківського обласного прокурора В. В. Кривобоба, який добився процесу у Вишому арбітражному суді, дозволило зупинити незаконну приватизацію гіганта індустрії будівельних матеріалів — Балаклійського цементного комбінату.

Що стосується аналізу виконання представництва в суді у цілому як конституційної функції прокуратури, то вам відомо, що за участю представника Верховної Ради України, представників Генеральної прокуратури і Вишого арбітражного суду в Конституційному суді відбулося слухання у справі щодо офіційного тлумачення пункту 2 статті 121 Конституції України. Нам залишається чекати остаточного рішення з цього питання Конституційного суду України.

Участь у засіданні Колегії Генеральної прокуратури — це не тільки обговорення гострих правових проблем у сфері прокурорського нагляду, але й бажання спільними зусиллями вирішити їх у процесі законотворення. Це завдання законодавчої влади, яка, самокритично оцінюючи законотворчу практику з 1995 року, з різних причин не розглядала або відхиляла на рівні профільного комітету законопроекти, які стосувалися статей 4, 15, 52, а також в цілому зміни та доповнення до Закону України «Про прокуратуру».

Сьогодні увага Верховної Ради України до проблем функціонування прокуратури зосереджується саме у сфері законотворення. Йдеться про законодавче визначення статусу системи органів нагляду за законністю таким чином, щоб цей статус повністю відповідав сьому розділу Конституції України з урахуванням прийнятих рекомендацій Ради Європи.

Розроблений фахівцями Генеральної прокуратури та вченими-юристами проект закону «Про прокуратуру» у новій редакції за попереднім аналізом має персхідний характер.

На мій погляд, це відповідає правовим реаліям, оскільки зробити прокуратуру органом держави, який займався б тільки кримінальним переслідуванням, немає ані політичних, ані конституційних підстав. У ході формування правової держави, безперечно, мають змінюватися не лише наші уявлення про правоохоронну систему, а й, зокрема, про прокуратуру. Але коли політики намагаються змінити працюючий державний механізм з позицій далсикх цілей і майбутнього цивілізованого суспільства, вони не завжди проруховують негативні наслідки, а це робить їх безвідповідальними реформаторами. Не можна на шляху реформ «відриватися від землі», на якій існує реальне суспільство з реальними відносинами матеріального і духов-

ного характеру. Чого ми досягли на шляху неспрохорваних і неспродуманих до глибин реформ — відомо кожному громадянину. Тому ми підтримуємо реалістичну позицію Генерального прокурора України М. О. Потебенька, який застерігає, що «позбавлення прокуратури нагляду за додержанням законів у соціально-економічній і політичній сферах буде на шкоду законотворчій діяльності громадян та держави».

Ми всі готові сприйняти теоретичні міркування опонентів, які відкрито виступають проти наглядових функцій прокуратури, посилюючись на вимоги Ради Європи.

Але хто відповідь: чому в Німеччині, Польщі, Росії та багатьох інших країнах на прокуратуру покладено проведення досудового слідства, і це вважається нормальним і зрозумілим? Конституція України прямо не покладає на прокуратуру цю функцію тому, що в кожній країні має бути специфічна, власна модель статусу прокуратури як органу держави в цілому, а не судової влади зокрема.

Звичайно, ми не можемо суб'єктивно відкинути імперативну норму пункту 9 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України. Але ми можемо поставити перед парламентом питання: чи принесе позитивний результат для людини та держави скасування вже через два роки загального нагляду прокуратури, як це встановлено у «Перехідних положеннях»? Чи не зробимо ми цим більшої шкоди, називаючи себе реформаторами правової системи? Питання, як ви розумієте, шановні керівники органів прокуратури, далеко не прості. Коли замислюєшся над ними з погляду простої людини, наших громадян, то виникає сумнів: чи правову державу ми прагнемо прискорено побудувати? Наша правова система містить близько 60 відсотків так званих заборонних норм при світових стандартах не більш як 18 відсотків. Якщо взяти, наприклад, практику застосування у минулому році адміністративної відповідальності до фізичних осіб, то саме прокуратура виявила 22 тисячі порушень адміністративного законодавства, з яких більш як 10 тисяч протестів прокурорів у порядку загального нагляду було задоволено. По 5 тисячах принципів і подань прокурорів були усунені правопорушення.

З позбавленням права прокуратури здійснювати загальний нагляд, все це має лягти на тих самих суддів. А чи судова система буде готова до забезпечення законності в сфері державного управління? Я особисто вважаю, що мудрість законодавця в тому і полягає, щоб Конституція України залишалася тим вищим законом, який сприймається народом як суспільний договір між державою і громадянином. Інтереси, права і свободи людини та громадянина мають бути на першому місці та слугувати орієнтиром для законодавця, як і державні інтереси, який в цих інтересах може змінювати свою політичну волю, коли цього вимагають об'єктивні обставини.

Нагальна проблема, яка делати більше привертає увагу суспільства до діяльності

прокуратури, — це сфера екології. Як відомо, правозастосовну діяльність у цій сфері здійснюють багато суб'єктів. З метою дотримання і неухильного виконання природоохоронного законодавства правовий механізм прокурорського реагування має бути чіткішим і дійовішим. Йдеться передусім про екологічний стан земельних і водних ресурсів нашої країни, про забруднення природного середовища в окремих регіонах вже в масштабах екологічної катастрофи. Мабуть, ще довго ми згадуватимемо трагічні наслідки затоплення земель в Закарпатській області. Але не краща ситуація сьогодні складається у Херсонській, Миколаївській та інших областях.

Верховна Рада України прийняла за останні п'ять років понад 25 спеціальних законів стосовно екологічної безпеки. Створення в окремих областях природоохоронних прокуратур та посад прокурорів з питань нагляду за виконанням природоохоронного законодавства, посилення їх ролі у спеціалізованому нагляді, безперечно, відповідає інтересам суспільства і держави.

Висловлюючи свої міркування відносно найгостріших проблем конституційно-правового статусу прокуратури та діяльності її органів на місцях, я впевнений, що прокуратура спроможна принести ще багато користі суспільним інтересам. Саме тому вона потребує підтримки і допомоги з боку законодавчої влади.

Достатньо зазначити, що завдяки високопрофесійній діяльності працівників прокуратури всіх ланок тільки за останні чотири роки відшкодовано державі майже 4,5 млрд. гривень, понад 200 млн. доларів та іншої валюти.

Зі свого боку, Верховна Рада України і я особисто докладатимемо зусиль, щоб у цій скрутній фінансово-економічній ситуації в країні, в політичному спектрі різних поглядів на реформування правоохоронних органів зберегти прокуратуру як сильний, багатифункціональний орган. Його конституційне призначення, ми сподіваємося, завжди відповідатиме завданням охорони інтересів громадянина і нашої держави.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Дім, який буде автор цих рядків. Фото надане Генпрокуратурою України, за що автор їй вдячний

Справи будівельні

12 січня нинішнього року «Голос України» дав можливість читачам поглядіти на палац «Золотих воріт» — диво-містечка, яке збудувала повоявлена поменклатура під Києвом, за Кочено-Заспою.

Не маючи точних даних, кому який палац у «Золотих воротах» належить, автор публікації рекомендував правоохоронним органам поцікавитися цим у глави президентської адміністрації Миколи Білобоцького. Він — знає.

Та поки що не відомо, чи хтось із співробітників правоохоронних органів

цікавився у високих урядовців, кому з них належать ці палаци і за які кошти вони зведені.

Хоча, я твердо переконаний, кожний працівник бюджетної сфери має інформувати, за які кошти він придбав ту чи іншу нерухомість чи дорогі речі. Так заведено у всьому цивілізованому світі. Американці навіть шпигуна Еймса не так давно спіймали саме на тому, що він витрачав кошти не у відповідності із законними доходами. Отже, там за цим слідкують.

А у нас? У нас, принаймні поки що, реакція інша. Оскільки поряд з фотографією палаців у газеті було вміщено і фото досить скромного, як на нинішні часи, заміського будинку вірогідно Генерального прокурора України, то реакція була блискавична. Але в душі діалогів Паніковського і Балаганова: «А ти хто такий?».

Генеральна прокуратура після ще однієї публікації в газеті (15.01) люб'язно прсдала до редакції фото недобудованого будинку, який належить мені, головному редакторові «Голосу України» з творчих питань.

Жодних заперечень проти такого повороту подій не маю. Бо теж належу до працівників бюджетної сфери і маю

так само, як і інші, звітувати громадськості за свої витрати. Що я і роблю. Житлова площа мого будинку 6 x 7 м. Плюс гараж. На другому поверсі житлова площа трохи більша. За рахунок кімнати над гаражсм. Разом 100—110 квадратних метрів житлової площі. Витрачено 35 тисяч штук цегли, кілька тонн цементу і піску та двадцять рулонів руберойду на дах. Плюс арматура, бетон і камінь на фундамент. Плюс грати на вікна. Всередині — ще нічого нема. Отож стіни, дах під руберойдом, паркан з дикого каменю та трансформатор. І все. Разом усі витрати на матеріали й роботу — 45 тисяч гривень. Тих гривень, коли курс був дві за долар. Чув, що пан Генеральний прокурор поцінував те на порядок вище. Це — неправда, що легко довести.

До обрання у ВР XII скликання я встиг попрацювати й моряком загранплавания. А там платили добре. Та й після заробляв не копійки. Як і окремі члени моєї сім'ї. Отож усе сходиться. Готовий звітувати детально. Маю на руках документи про витрати.

Шановний наш Генеральний прокуроре, Михайле Олексійовичу Потебенько! Ми з Вами не можемо спілкуватися на рівні Паніковського і Бала-

ганова. Скажу більше, на мою думку, ні Ваш заміський будинок, ні мій особливо громадськості не зацікавить. Просто нам з Вами нічого приховувати, і нам гласність не страшна. Але й Ви, і я не можемо ображатися на право громадськості знати все й про наші витрати. Це — нормально.

Та зовсім інша річ — оті заміські на 3—5 поверхів палаци високих урядовців по 200—500 і більше квадратних метрів. Ціле ж місто за Києвом виросло. А скільки таких містечок біля кожного обласного центру!

Тому «Голос України» ще раз звертається з проханням до правоохоронних органів: будь ласка, поцікавтеся у працівників хоча б бюджетної сфери, незалежно від посад, за які-такі статки вони зводять палаци? Досвід показує, що ви вмієте бути оперативними. Коли захочете. А ще краще, якби в державі був такий порядок: хочеш будуватися — покажи проект, кошторис і джерела доходів. Якщо все в межах законних прибутків, будуйся на здоров'я. Це має бути прозорий процес.

А ви як думаєте, шановні читачі?

Сергій ПРАВДЕНКО, народний депутат України.

Хроніка. Факти. Події

✓ **Каракас**

Страйки в лікарнях

Майже 43 тисячі співробітників лікарень та шпиталів Венесуели оголосили страйк на знак протесту проти несплати заробітної плати. У лікарнях та поліклініках лікарі надають допомогу хворим лише в критичних ситуаціях. Учасники страйку домагаються від уряду надання 26 млн. доларів. Однак уряд заявив, що коштів немає.

✓ **Нью-Йорк**

ООН не нав'язуватиметься

Генеральний секретар ООН вважає недоцільним подальше перебування в Анголі місії спостерігачів ООН. Події останніх місяців свідчили про небажання ангольського уряду та опозиційного угруповання УНІТА співробітничати з ООН. Це призвело до посилення воєнного конфлікту.

✓ **Прага**

Здоров'я вистачить до нових виборів

Президент Чехії Вацлав Гавел спростував чутки про свою можливу відставку у зв'язку з послабленням здоров'я. Він має намір виконувати обов'язки глави держави до чергових президентських виборів у країні, намечених на 2003 рік. Однак Гавел вітає «дискусію про свого наступника на цій посаді». Адже, як підкреслив Гавел, на цю посаду «я, згідно з нашою конституцією, не можу балотуватися втретє».

✓ **Токіо**

Забудьте про ракети заради Японії

Японія готова піти на покращення відносин з КНДР, якщо розв'яжуть проблему з заморожуванням ракетної програми Північної Кореї і знімуть підозру про можливе використання для розроблення ядерної зброї підземного об'єкта неподалік Пхеньяна. Про це заявив на прес-конференції генеральний секретар кабінету міністрів Японії Хірому Нонака.

✓ **Лондон**

«Марширувати» слід регламентовано

Британський прем'єр Тоні Блер погодився підтримати діяльність спеціальної комісії, яка регулює проблему маршів ордену оранжистів. Незважаючи на чинну заборону для оранжистів проводити традиційні марші через католицькі райони Ольстеру, хода й погрози на адресу католиків тривають. Лише з червня минулого року на території провінції відбулося не менш як 150 несанкціонованих демонстрацій ордену. Але поки прогресу щодо маршів протестантів досягти не пощастило.

✓ **Бухарест**

Похід румунських гірників на столицю

Приблизно 10 тис. шахтарів румунського вугледобувного басейну Валя Жиулуй вирушили з Петрошани до Бухареста, щоб висловити протест проти закриття владою нерентабельних шахт. Просуваючись до столиці, шахтарі подолали п'ять барикад з каміння та піску, які перетинали їм шлях. У Бумбешти-Жиу, за 25 кілометрів від Петрошани, їх зустріли майже 2500 жандармів, поліцейських та спецназівців МВС. На спробу гірників пробитися крізь кордон вони відновили гранатами зі слезоточивим газом — постраждали 13 гірників. Прем'єр-міністр Раді Васіле висловив готовність зустрітися з гірниками Валя Жиулуй за умови припинення страйку.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств. Фото АР.

Чи буде Косово «другим Іраком»?

(Початок на 1-й стор.)

Проте, якщо проводити аналогію із жовтнем, добре помітний практично новий унісон антисербських поглядів з боку майже всіх країн та найповажніших світових організацій. Факт убивства албанців засудили члени Ради Безпеки ООН, представники впливових західних держав: США, Франції, Німеччини, Австрії тощо. Президент США Білл Клінтон назвав події в селі Рачак «навмисним убивством, покликаним уселити страх серед населення Косова». Росія виступила за всебічне розслідування інциденту й висловила серйозну занепокоєність у зв'язку з рішенням белградської влади оголосити Вільяма Вокера персоною нон грата.

Отож тон світової реакції для можливих ради-

кальних дій з боку НАТО нині сприятливий. До того ж, дуже напрошується ще одна аналогія — з недавнім бомбардуваннями Іраку. Тоді повітряні удари спричинили доповідь глави місії ЮНСКОМ американця Річарда Батлера. Нині ж є заява Вільяма Вокера — теж американця, який (хоч це може здатися дивним) очолює контрольну місію Організації з безпеки та співробітництва у Європі. І якщо справа піде вже протореним шляхом, то слід очікувати на швидку інтернаціоналізацію косовського конфлікту.

А Югославія, як і Ірак, демонструє повну непоступливість і не визнає за собою будь-яких порушень. Президент Сербії Мілан Мілутинович виступив з гострою критикою на адресу Вільяма Вокера,

заявивши, що той своїми висловлюваннями «взяв під захист терористів з Визвольної армії Косова». І зроблено це, на думку сербського лідера, для того, аби «дезінформувати міжнародну спільноту й звинуватити владу Сербії та СРЮ в порушенні режиму припинення вогню». «За всю цю брехню сербський народ уже заплатив високу ціну й більше цього не допустить», — заявив Мілан Мілутинович.

У самій Сербії відбувається процес єднання різноманітних політичних сил — саме перед загрозою зовнішнього втручання у внутрішні югославські справи. Раніше опозиційний Сербський рух оновлення Вука Драшковича увійшов днями до югославської урядової коаліції, а сам лідер отримав посаду заступника голови уряду,

що відповідає за міжнародні питання. Тенер у Сербії практично немає парламентської опозиції, а демократи співпрацюють разом зі звинувачуваними ними раніше в авторитаризмі Слободаном Мілошевичем та націоналістом Воїславом Шешелем. **Анатолій МАРЧЕНКО.**

Інавгурація як підстава поговорити про партнерство

(Початок на 1-й стор.)

І Україна, і Казахстан починають 1999 рік не з найкращих позицій. Зубожіння України очевидне. А от у Казахстані криза лише починається. Завдяки адміністративним методам торік азіатській країні вдалося втримати національну валюту тенге. Проте криза в Росії та Азії дається взнаки. Експорт (переважно нафта і метал, на які останнім часом впали ціни) зменшився. Уперше за шість років Казахстан мав негативне сальдо у зовнішній торгівлі: на 9 млрд. доларів імпорту припадає 8,3 млрд. експорту.

1998-го в колишній «житниці СРСР» була посуха, внаслідок якої хліба зібрали лише 8 млн. тонн, хоч колись цей показник становив 25—30 млн.

Отож і не дивно, що

перший пункт програми Назарбаєва — розвиток економіки, підтримка національного товаровиробника.

Президент Казахстану, який залишатиметься на цьому посту ще сім років, завжди обстоював ідею співробітництва країн СНД. Тому україно-казахстанські відносини цілком «вкладаються» у політику офіційної Астани.

Торік у листопаді відбулося засідання двосторонньої комісії з економічного співробітництва. Казахстанські партнери висловили готовність і надати постачати в Україну нафту, кольорові метали, тверді сорти пшениці для макаронної промисловості.

Водночас Казахстан може надати роботу українським підприємствам нафтогазового сектора. Для

розвідки та освоєння нових нафтових родовищ Казахстану потрібні не лише наші фахівці, а й обладнання, труби. Астана планує також будувати атомні станції і сподівається на допомогу України. Наша держава відома як експортер військової техніки — і Казахстан готовий закупувати її у Києва.

На прес-конференції Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Казахстан в Україні Н. Іскалієв зазначив, що нині є потреба розвивати співробітництво на рівні заводів та компаній, тобто стимулювати партнерство «на горизонтальному рівні».

Надія БЕДРИЧУК.

Закарпатська трагедія має стати поштовхом до спільних дій

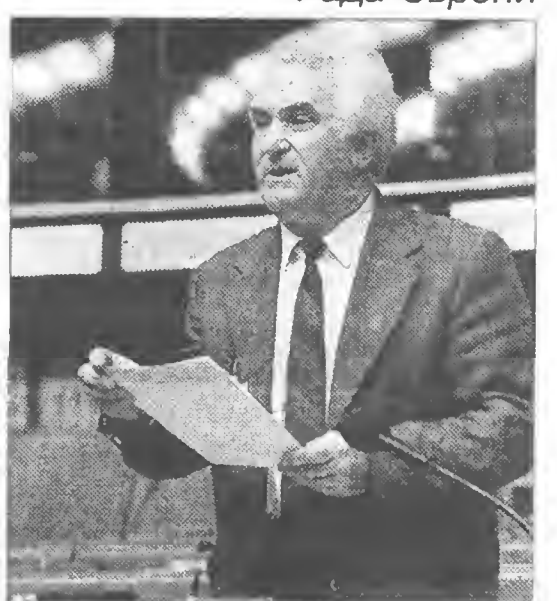
Наприкінці минулого тижня в Парижі відбулося засідання комітету Парламентської Асамблеї Ради Європи з охорони навколишнього середовища, регіонального планування та місцевих органів влади. Участь у засіданні взяв народний депутат України **Анатолій Раханський**. Було порушено й питання екологічної катастрофи в нашому Закарпатті.

Власне, одне з питань, що розглядалися, — «Вирубування лісів помірного поясу й відповідальність Канади». Хоча канадські ліси досить далекі від Європи загалом та України зокрема, але саме до Ради Європи звернулася канадська сторона (ця держава є спостерігачем у ПАРЄ) з проханням провести експертну оцінку: наскільки відповідає процес вирубування тамтешніх лісів законодавству Країни кленового листа? Профільний комітет ухвалив направити до Канади спеціальну комісію, яка вивчила б ситуацію й дала відповідну експертну оцінку. Це, на думку канадців, допомогло

б уладнати суперечку між їхніми екологами та урядом.

Виступаючи з цього питання, **Анатолій Раханський** згадав про недавню трагічну повінь у Закарпатті. На думку вчених-екологів, зазначив він, основною причиною закарпатської катастрофи стало масове вирубування карпатських лісів, безсистемне будівництво доріг, нафто- й газопроводів, ліній електропередач, переорювання крутогорів тощо. «Ми забуваємо, — наголосив народний депутат, — що лісова екосистема здатна повністю виконувати водорегулювальну функцію лише зі 100-річного віку».

За словами парламентарія, від розливів карпатських рік періодично потерпає не лише українське Закарпаття, а й сусідні Словаччина, Угорщина та Румунія. **Анатолій Раханський** заклав спробувати розв'язати цю проблему в рамках Ради Європи. Він запропонував у план роботи комітету внести питання «Про надзвичайний екологічний стан Карпат», а для його вивчення створити компетентну комі-

сію. Вирішено, що детальніше перспективи такої роботи буде обговорено на Конференції із захисту навколишнього середовища в районі гір Карпати, яка відбудеться 15—17 квітня у румунському місті Суцава.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

НАТО знову попереджає Белград

Суд присяжних: нове сподівання чи проблема?

Конституція України закріпила постулат про демократичність суду, що полягає в безпосередній участі народу в здійсненні правосуддя через народних засідателів та присяжних. Коли про народних засідателів ми знаємо ще з радянських часів, то про суд присяжних маємо уявлення лише із зарубіжної літератури та фільмів. Про доцільність закріплення в законодавстві України і практичного використання цього правового інституту наша розмова із заступником голови Верховного суду України, головою судової колегії з кримінальних справ Василем МАЙЯРЕНКОМ.

— Василю Тимофійовичу, наскільки новий для України інститут присяжних і які проблеми він принесе?

— Для сьогоденної незалежної України — це новий інститут. Але для України, що входила до складу Російської імперії, цей інститут — пройдений етап. У Російській імперії суд присяжних існував з 1864 року. І тоді, й нині його було прийнято, так би мовити, на хвилі реформ, значних соціально-політичних потрясінь. Саме це в певній мірі й пояснює більш популістський, ніж професійний характер питання про суд присяжних. Чомусь вважають, що відправлення правосуддя може займатися будь-яка людина. На мій погляд, така думка глибоко помилкова. В сучасному українському законодавстві є певні правові категорії, наприклад, відносність і припустимість доказів, у яких часом важко розібратися навіть судді з великим стажем роботи. Що ж до недосконалості суду присяжних, то слід відзначити, що вона полягає в декількох аспектах.

— Яких?

— По-перше, психологічний. У жодного не виникає сумнівів, що в більшості випадків колегія присяжних суб'єктивніша, ніж професійний суд. Холоднокровність і об'єктивність суддів, які мають хоч деякий досвід у судових справах і хоч невеликі, але гарантії незалежності, все ж виглядають ліпше, ніж емоційне ставлення до всього, що відбувається, пересічних громадян, які щодня дізнаються із засобів масової інформації про звірячі злочини, про нещасних родичів загиблих тощо.

Сприйняття ними обставин тієї або іншої справи з самого початку перебуває під тиском

соціальних процесів у суспільстві. Тим часом принцип незалежності суддів і підпорядкування їх лише закону автоматично виключає можливість будь-якого впливу соціальних, політичних, економічних та інших чинників.

По-друге, похідною від першої проблеми є проблема юридичної грамотності членів суду присяжних. Воно і зрозуміло: як хворий бажає довірити своє здоров'я професійному лікарю, так і суспільство бажає покласти відповідальність за стан правосуддя на плечі юридично грамотних фахівців. Це і є причиною поступової відмови від системи суду присяжних у країнах, які широко практикували її раніше. В деяких з них різко скорочується категорія судових справ, що вони їх розглядають. Зокрема, Володимир Зіков у своїй статті «Суд присяжних не гарантує законності» («Известия» від 31 жовтня 1998 р.) наводить такі дані: в США суд присяжних розглядає лише 7,6 відсотка справ, в Англії — три, у Франції — лише один відсоток. У деяких країнах від суду присяжних взагалі відмовляються.

Яскравим прикладом передчасного впровадження системи суду присяжних є практика функціонування такої системи в Росії. У вже згаданій статті автор характеризує її такою фразою: «суд народу» обернувся «судом вулиці». Коментарі зайві.

Третьою, не менш складною, проблемою з урахуванням сьогоденної ситуації у країні є матеріально-технічне забезпечення судів. На сьогодні стан їх фінансування залишає бажати кращого. Навіть коли не казати про незалежність судової влади в контексті її фінансування че-

рез органи виконавчої влади, проблема браку коштів все ж залишається на першому плані. Низька зарплатня суддів, яку вони одержують за те, що кожного дня вирішують долю людини, не завжди пристойний стан найманих судами приміщень, нестача елементарних предметів канцелярії та інші причини дають підстави дійти очевидного висновку, що при всьому цьому платити за роботу суду присяжних просто немає чим. За таких обставин для простої людини потрапити до складу такого суду буде не «почесним обов'язком», а «вимушеною необхідністю», що так само неосмібно відбиватиметься на стані правосуддя.

Четвертою проблемою є безпосередній механізм дії системи суду присяжних, порядку відбору кандидатів, визначення складу суду. Важко навіть припустити, скільки часу піде на розробку такого механізму, втілення його в життя, подолання усіх перешкод, що виникають при цьому, тощо. Адже правосуддя чекати не може. Та чи може держава дозволити собі накопичувати досвід шляхом скалічення людських дол, а не виключено, що й життів?

— Ймовірно, існує й проблема підбору кандидатів до складу суду присяжних?

— Підбір кандидатів — проблема, на якій хотілося б зупинитися конкретніше. Увесь сенс суду присяжних зводиться до того, щоб довірити вершити правосуддя абсолютно незалежним, об'єктивним, неупередженим щодо всього людям. Серед таких людей можуть бути представники різних статей, віку, соціальних верств, рас, релігійних поглядів тощо. Однак деякі фахівці все ж таки стверджують, що довірити долю певним категоріям було б прийнятно легковажно. Чи кожний з нас готовий погодитися, щоб його долю вирішували люди, наприклад, малограмотні, морально нестійкі, легко підвладні впливу, раніше засуджені, люди з нетрадиційними в тій чи іншій мірі поглядами (наприклад, прихильники нацистської ідеології) тощо? А здійснюючи пев-

ний відбір, уже не можна казати про те, що суд присяжних найоб'єктивніший, найнеупередженіший і найнезалежніший.

— Як відомо, світова юридична практика має кілька моделей суду присяжних — англо-американську і європейську. Яку модель прийме Україна?

— Це запитання непросте. Англо-американська модель передбачає, що суд присяжних у кімнаті для нарад виносить вердикт за відсутності судді, який є обов'язковим для судді. Європейська модель передбачає так звану участь шефів, тих самих народних засідателів, тільки у більшій кількості, ніж у нас, які досліджують усі матеріали справи і спільно з суддею ухвалюють рішення. Наша Конституція закріплює здійснення правосуддя за участі народних засідателів і присяжних засідателів. Саме це й спричиняє деяку складність. Коли б не було народних засідателів, ми могли б без проблем узяти європейську модель. У певній мірі це дасть можливість використовувати інститут присяжних і, водночас, інститут народних засідателів.

Разом з тим, я ще раз хочу наголосити, що це лише пропозиція щодо законодавчого розв'язання проблеми впровадження інституту присяжних засідателів. А практичне втілення обговорюваної конституційної норми буде надзвичайно складне. Вже сьогодні гостро постає проблема участі в судовому процесі народних засідателів (у деяких справах — 2 і 3 засідателі). І ці проблеми загострюватимуться тоді, коли цих засідателів буде в декілька разів більше. Насамперед проблеми явки засідателів, їх оплати за участь у суді, проблем психологічного характеру (не кожна людина піде до суду як народний засідателю) та чимало інших. Проблема засідателів безпосередньо пов'язана з проблемою термінів розгляду справи, термінів надходження підсудних у слідчих ізоляторах. Нині це одна з найгостріших проблем кримінального судочинства.

Чомусь вважають, що відправлення правосуддя може займатися будь-яка людина

Слідчі ізолятори розраховано на незначну кількість осіб і на швидку їх змінність (у межах розумного, звичайно). Сьогодні внаслідок багатьох причин судочництво уповільнилося, в результаті слідчі ізолятори переповнені (в деяких із них люди сплять по черзі). Навіть засуджені до смертної кари перебувають по декілька осіб в одній камері, чого раніше ніколи не було. Впровадження інституту присяжних засідателів посилило цю проблему, бо на відбір їх підуть і тижні, і місяці (практика судів Росії це підтверджує). Тому перед тим, як реально впроваджувати інститут присяжних, слід добре думати і добре готуватися, спростувати, де це можливо, слідчий і судовий процес, будувати приміщення судів, бо нині майже немає в судах залів, де можна було б розмістити суд з участю великої кількості присяжних засідателів, і забезпечити неможливість їх спілкування з учасниками процесу, необхідно будувати слідчі ізолятори на рівні європейських стандартів і, врешті-решт, вирішити, у кого відняти гроші на оплату присяжних засідателів: у пенсіонерів, шахтарів або ще у когось.

Необхідно вивчити питання про те, як відіб'ється впровадження «суду народу» на кримінальній ситуації: вона покращиться чи погіршиться, злочинність буде зменшуватися чи збільшуватися (до введення в Конституцію інституту присяжних це питання в Україні ніхто не вивчав).

Було б розумно інститут присяжних з метою накопичення досвіду спочатку впровадити на кілька років у одній з областей України (найбільш розвинутої), а потім цей досвід вивчити.

Без розв'язання вказаних проблем говорити про реальне втілення в життя суду присяжних і його позитивний вплив на життя суспільства неможливо, а наслідки прискореного його повсюдного впровадження без урахування цих обставин важко уявити.

— Дякуємо за розмову.

Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Олександр КУМЕЙКО.

Хто створює теплі умови для окремих учасників енергоринку?

До уваги уряду

Керівництво міненерго і НАК «Нафтогаз України» надіслали листа на адресу першого віце-прем'єр-міністра, який за дорученням Президента України має навести порядок на енергоринку країни. Тема послання — плачевна ситуація із взаєморозрахунками між компаніями, що генерують електроенергію, та підприємствами нафтогазової галузі. Прогнозовані наслідки — «суцільний розвал наливоно-енергетичного комплексу країни». Головні обвинувачувані — обленерго, а нав'язувана листом панацея — позабанківські розрахунки «за споживану підприємствами нафтогазової галузі електроенергію, її транзит, за реактивну потужність та екологічні надбавки».

Цитований документ цілком міг би стати зразком істинного піклування про благополуччя держави. Однак його суперечлива логіка породжує чимало запитань. Одні з них: чи виправдано керівники двох стратегічно важливих відомств підштовхують уряд до порушення власних постанов?

Саме для врятування енергетичної галузі Кабінет міністрів ухвалив декілька постанов та протокольних рішень про грошові розрахунки за споживану електросенергію. Оплата банківськими коштами повинна була

фінансово оздоровити енергетику та забезпечити своєчасність платежів. За даними Міненерго, загальний борг споживачів електросенергії сягнув 4,7 млрд. гривень. Спроба розрахуватися бартерними та вексельними шляхами ще більше поглибила загальносистемну кризу. Однак за 1998 рік лише 20% енергії було оплачено грошима. Вимога не платити за транзит електросенергії — це позбавлення працівників обленерго заробітної плати. «Живі кошти» для енергокомпаній — страхування від соціаль-

них потрясінь та гарантія стабільності виробництва.

Усе це перекреслюється викладеною в листі вимогою до обленерго задовольнитися позабанківськими формами розрахунків. Особливе роздратування викликають у владних коридорах нелюдські енергопостачальні компанії. Незважаючи на те, що сьогодні вже третина обленерго змінила форму власності, ними намагаються маніпулювати. Метод «керівництва» звичайний — тиск згори. Роль контролюючого і караючого органу на місцях відведена в листі обласним держадміністраціям.

Мужньо переступивши через небезпесу соціальної напруженості, Міненерго і «Нафтогаз України» аргументують свою ініціативу сиривді вражаючими цифрами. Борг енергопідприємств АТ «Укргазпром» на кінець листопада минулого року становив 2,4 мільярда гривень. Тут-таки вказаний і головний боржник — відкрите акціонерне товариство «Київенерго». Його несплачені зобов'язання перед газівниками досягли 1,1 мільярда (майже 50% загального боргу енергокомпаній!).

Ідучи за логікою листа, відповідати за неспроможність «Київенерго» повинні всі енер-

гопостачальні компанії України. Зливане «чому?» не знаходить відповіді. З незрозумілих причин «Київенерго» створено виняткові умови. Будучи акціонерною, компанія активно експлуатує державні теплосилоелектроцентралі, які не входять до складу майна АТ. На них «Київенерго» виробляє 5,6% електросенергії, що виробляють усі українські ТЕЦ. Проте загальні правила оптового енергоринку для київської компанії не існують. Як виробник «Київенерго» іродас через нього всього 0,01% електросенергії, як постачальник — 0,57%.

Висновок простий: київська енергокомпанія фактично працює за рамками оптового ринку електросенергії, поза загальною системою цін і тарифів. Ця обставина не завадила її директору з подання галузевого міністерства очолити раду енергоринку. «Київенерго» набуло привілейованого статусу, а його борги повинні стати, на думку Міністерства енергетики, сильною проблемою всіх українських енергокомпаній. Створюючи пільгові умови для «Київенерго», керівники Міністерства енергетики протиставляють столицю регіонам. Можливо, вони забули, що

відповідають за енергетичну галузь держави, а не лише Києва?

Наївні пошуки справедливості могли б увінчатися успіхом за підтримки Національної комісії регулювання електроенергетики (НКРЕ). Пасивна позиція НКРЕ дивує... Національна комісія відповідно до чинного законодавства зобов'язана сприяти конкуренції у сфері виробництва та постачання електроенергії, забезпечувати єдину цінову та тарифну політику, захищати права споживачів енергії. В компетенції НКРЕ відповіді на запитання: чому генеруючим компаніям заборонено укладати прямі договори з постачальниками? Чому можливе створення тепличних умов для окремих учасників енергоринку? Чому київські ТЕЦ не працюють на загальних умовах і не продають вироблену електросенергію на оптовий ринок? У ситуації з «Київенерго» НКРЕ цілком під силу відновити порушену рівність українських енергокомпаній. Це й буде виконанням функцій, покладених на комісію Законом України «Про електросенергетику».

Сергій ГРИГОРЕНКО.
Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Як відіб'ється впровадження «суду народу» на кримінальній ситуації?

У номер
✓ Київ

Біля зачинених дверей «валютного коридора»

(Початок на 2-й стор.).

Отож, сподіватимемося, що нинішнього року стабільності фінансової політики, яка уособлюється в конкретних цифрах валютного коридора, буде дотримано. Втім, не значною мірою залежатиме від того, чи вдасться Україні домовитися з Міжнародним валютним фондом щодо падаючого кредиту розширеного фінансування, оскільки це чи не єдине джерело поповнення валютних резервів НБУ.

Крім того, нинішнього року Нацбанк планує значно демократизувати валютний ринок, зробивши його доступнішим для всіх учасників, адже шоківі заходи, які врятували Україну в шокових умовах 1998 року, можуть завдати шкоди в умовах стабільності. Втім, поки що, зважаючи на зростання попиту на валюту, про стабільність можна говорити умовно, тож паралельно з демократизацією ринку НБУ шукатиме інструменти, які дозволять пом'якшити тиск на гривню.

Від сонця — тепло,
Від людей — добро

Святкову акцію — вручення подарунків дітям-сиротам з кількох столичних інтернатів та інших закладів для незахищених дітей — провели працівники Київського регіонального відділення благодійного фонду «Соціальний захист». Завітали вони і до учнів київської школи-інтернату № 3, вихованців столичного дитячого будинку «Малютка» (на знімку) — кожен з них отримав хай скромний, але такий бажаний подарунок. А маленькі господарі привітали гостей шедрівками, народними піснями.

Фото Віктора ШУКЛИНА.

✓ Рівне

Підуть з молотка АВТО

Рівненські податківці описали 430 автомобілів (на 1,9 мільйона гривень), що належали підприємствам-боржникам. Метод, звичайно, непопулярний, але вимушений. Уже пішли з молотка 20 автомобілів, від реалізації яких одержано 100 тисяч гривень.

✓ Полтава

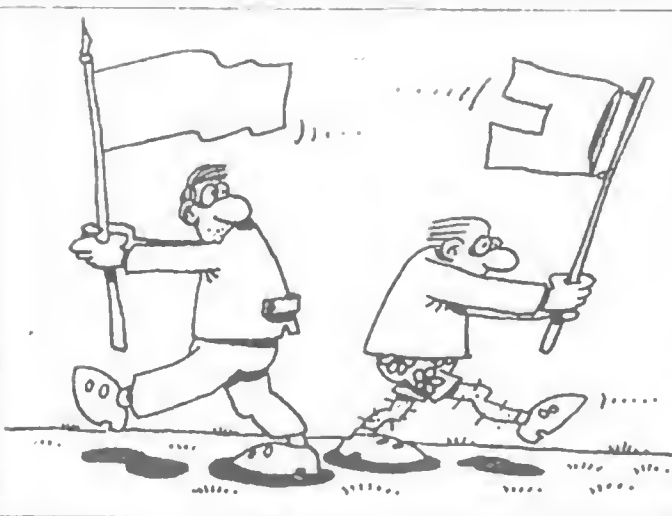
Скільки не бери, ВСЕ ОДНО ВПІЙМАЮТЬ

У цьому місті правоохоронцями викрито трьох мешканців Харкова. Використавши фіктивні документи, вони зареєстрували мале приватне підприємство і отримали в АТ «Агропастогазсервіс» 22 тонни вершкового масла, а в товаристві «Укррос» — 67 тонн оцинкованої сталі загальною вартістю більш як 233 тис. грн. Частину викраденого вилучено. Ведеться слідство.

✓ Чернігів

Ці добрі митники

Кількасот гривень мита мала заплатити Городишська школа-інтернат за гуманітарний вантаж із Німеччини. Дирекція павчально-виховного закладу звернулася з проханням звільнити учнів-сиріт від сплати податку. Щоб не порушувати чинний закон, чернігівські митники в складчину зібрали потрібну суму, і діти отримали подарунки.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Загибель «Стаханіка»

(Початок на 1-й стор.).

Останній парад наступає

За давньою флотською традицією загибель корабля супроводжується відповідним ритуалом. Матроси, немов на парад, вдягають нові форменки. Капітан залишає судно останнім...

У випадку із сухопутним «Стахановвугіллям» усе відбувалося трохи навпаки. Адже за десять років на «капітанському містку» об'єднання змінилося вісім генеральних директорів. А от щодо останнього парад, то стахановцям можна з гордістю згадувати своє минуле. У 1931 році тут, уперше в Україні Рад, ввели безперервний потік виймання палива. Наступний рік запам'ятався випробуванням першого вітчизняного вугільного комбайна конструктора Бахмутського. У 1935-му з рекордного вуглевидобутку вибійника Олексія Стаханова розпочався однойменний всесоюзний рух. Світового рекорду швидкісної проходки гірничих виробок — 1029 метрів на місяць — було досягнуто у 1962 році.

Із здобутками пов'язаний і 1961 рік. Саме тоді востаннє було введено в експлуатацію одну із шахт. Інші вугільні підприємства значно старіші: 6 шахт збудовані наприкінці XIX та початку XX століття. На 9 шахтах реконструкція не проводилася за весь період їх роботи.

Та й гірничо-геологічні умови видобутку палива далеко не найкращі. Велика глибина виробок (500—1000 метрів) і, навпаки, невеликої потужності пласти з кутлом падіння до 60 градусів. До того ж майже 70 відсотків пластів є небезпечними щодо раптових викидів вугілля та газу. Все це разом поступово й вело до зменшення вуглевидобутку і збільшення собівартості видобутої тонни вугілля.

За станом на перше січня 1997 року до складу ВО «Стахановвугілля» входило 8 шахт із встановленою виробничою потужністю 2680 тисяч тонн вугілля на рік. А підняли вони на-гора 208 тисяч тонн — лише близько 8 відсотків! При цьому собівартість тонни палива становила 324 гривні (середня по галузі — 88 гривень).

Нині в об'єднанні залишилися дві шахти — імені Чесенокова та «Бсжановська», які перебувають фактично на грані затоплення. Долю інших уже вирішено. Ще у лютому 1997 року чотири з них виведено зі складу «Стахановвугілля» й передано державній холдинговій компанії «Луганськвугілля». Причому передано вже підтопленими і, чесно кажучи, без обнадійливих перспектив. А шахти «Брянківська», «Замковська», «Центральна-Ірміно» (тут рубав вугілля сам Стаханов), імені Ілліча, «Максимівська» передані для ліквідації до складу державної компанії «Укрвуглереструктуризація». Та рішення по більшості з них з'явилося вже тоді, коли нічого іншого, крім пишиного «похорону», не залишалося робити. Адже до того часу шахти із мільйонними запасами вугілля виявилися затопленими.

Розкинулося «море» широко!

На виїзній колегії Мінвуглепрому, що відбулася у Стаханові, приклад «Стахановвугілля» назвали уроком непередуманого та непрофесійного закриття шахт. І не більше. Бо «двійки» за цей урок так ніхто поки не отримав. І у «куток» (у вигляді містеч, не зовсім віддалених) ніхто не потрапив. А від констатації факту міністерськими чиновниками аж ніяк не легше. Особливо мешканцям регіону, який має свою специфіку: кажемо — шахта, а маємо на увазі не й навколишнє шахтарське селище. Загинула шахта — приречений на вимирання населений пункт.

Та й закриття (читай: затоплення) окремих вугільних підприємств вимагає детального розслідування. Із неперспективними ніби зрозуміло. Але як пояснити затоплення

шахт із запасами палива, що гарантували роботу ще на 30—40 років? Натомість на найближчі стільки ж років регіон стає зоною підвищеної екологічної небезпеки.

Шахти, що між собою гідрозв'язані, потягли «на дно» одна одну. Адже затоплення однієї відразу вело до затоплення решти. Як наслідок регіон, що називається, вже майже на плаву. За попередніми підрахунками фахівців інституту «Луганськдліпрошахт», вихід підземних вод тепер імовірний у заплавах річок Лозова, Лугань та Камишувата. Реальним стало й підтоплення великих територій загальною площею понад 600 гектарів, де розташовані близько 2 тисяч житлових будинків та господарських будівель.

Підземний «потоп», крім того, серйозно загрожуватиме забрудненням підземних та поверхневих джерел питної води, річок і водойм. Шахтні води, що на глибині дуже мінералізовані, становлять небезпечну екологічну проблему. Поступово піднімаючись до поверхні, вони додатково розчиняють у собі природні солі та техногенні речовини і перетворюються на сильнодіючу та згубну отруту. На переконання спеціалістів, піднявшись до рівня 3—4 метрів до поверхні, підземні води спричиняють стрімке перетворення родючого ґрунту на солончак. Саме така перспектива «посміхається» практично всій території, де «непередумано» закривають вугільні підприємства.

А тим часом «джин», якого неочікувано випустили з пляшки, дає про себе знати не тільки підтопленням та проєднанням ґрунту, а й шахтним газом, що теж почав з'являтися на поверхні. Нові шляхи міграції метану та утворення непрогнозованих вибухонебезпечних ділянок перетворюють Стахановський регіон на міну уповільненої дії. Коли і де вона спрацює, можна тільки здогадуватися. Але вже тепер небезпечну концентрацію зареєстровано у майже 80 підвалах житлових будинків. Їх мешканцям навіть вручено пам'ятки (?) про поведінку на випадок виділення газу...

Та що там підвали, коли мешканці небезпечних зон побоюються припаювати цигарку навіть на власних присадибних ділянках. І неспроста, адже Державний комітет України з нагляду за охороною праці зареєстрував у Донбасі більш як 60 випадків спалахів та вибухів метану, що вийшов на поверхню. Не обійшлося, на жаль, і без потерпілих.

Отож закономірно, що ситуація в регіоні терміново потребує вжиття неординарних заходів. А починається вони, як відзначила колегія Мінвуглепрому, повинні із звернення до Верховної Ради України з проханням надати Стахановському регіону статус зони підвищеної екологічної безпеки.

Рятуйся, хто як може!

Зникнувши під підземною водою, шахти «Стахановвугілля» залишили на поверхні безліч соціальних проблем. Напруження в регіоні нагнітас систематична затримка зарплати та передбачення законодавством компенсацій і виплат гірникам закритих шахт. На деяких вугільних підприємствах грошей чекають уже більше двох років. А загалом за станом на 1 серпня 1998 р. заборгованість становить більш як 20 мільйонів гривень. Де їх узяти?

Чимало скарг викликає й незадовільне забезпечення пенсіонерів та ще працюючих гірників побутовим паливом. Надто гостро стоїть і пи-

тання працевлаштування звільнених гірників. За даними Мінвуглепрому, за період 1995—2000 років звільниться більш як 6 тисяч осіб.

Певні надії покладали на компанію «Лугангінвест», однак досі на її швейних фабриках створено лише 381 робоче місце і працевлаштовано 233 особи (в тому числі 61 гірник із закритих шахт). Тому є великі сумніви, що колишні підземні робітники знайдуть собі роботу у легкій промисловості та агропромисловому комплексі. Схоже, проблему можна було б розв'язати шляхом спорудження нових шахт. Тим більше, що запаси вугілля є: тільки у родовищі «Миронівське-Глибоке» розвідано понад 200 мільйонів тонн палива. Вже навіть збудовано ствол шахти. Щоб пустити її першу чергу, потрібно 8 мільйонів гривень. Теж немало, і держава навряд чи нашкокребе таку суму. Та парадокс у тому, що на ліквідацію шахт Стахановського регіону потрібно набагато більше — 613 мільйонів! Зокрема, мільйони, передбачені на перекваліфікацію шахтарів на швейників та птахівників...

Утім, цілком можливо, що працевлаштуванням звільнених гірників, за великим рахунком, особливо переїматися й не варто. Значна частина працездатного населення вже залишила межі регіону. Багато хто сидить на валізах. Густозаселений колісний регіон поступово безлюдніє. І якщо раніше сюди безперервно йшов ліс для потреб шахт, нині його іноді не вистачає на... домовини. Це не перебільшення. Приміром, у місті Брянка на одного новонародженого припадає відразу чотири померлих. Тому термін «закриття» «Стахановвугілля», яким оперують у коридорах влади, аж ніяк не відповідає дійсності. Йдеться, скоріше, про загибель. Передчасну і трагічну...

Павло КУЩ.

Луганська область.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Бензинові королі трохи замислилися

Лише 8 автозаправних станцій із 354 в Запорізькій області відповідають європейським стандартам. Решта далека від санітарних, технічних, пожежних та естетичних вимог. Зокрема і в обласному центрі, де за нормативною потреби в 70 АЗС, бензин і дизпаливо розливають на 159. Постає питання заслін подальшому кількісному їх розмноженню, звернувши увагу на якісний бік сервісного обслуговування, створення для цього всіх необхідних умов, взялася обласна держадміністрація. Віднині «автозаправку» можна спорудити лише після погодження зі спеціальною комісією.

Сировинна база та потенційні можливості видобутку нафти і газу

Упродовж чотирьох років прирости розвіданих запасів вуглеводнів менші за видобуток, не забезпечується навіть просте їх відтворення

Україна посідає одне з провідних місць в Європі за запасами корисних копалин. Початкові потенційні видобувні ресурси вуглеводнів України становлять 8481 млн. тонн умовного палива (у. п.), з них нафти і конденсату 1706 млн. тонн (20%), газу — 6712 млрд. куб. м (80%). При цьому початкові потенційні ресурси вуглеводнів на суходолі становлять 6886 млн. тонн у. п. (82%), у морських акваторіях — 1532 млн. тонн у. п. (18%).

На 1 січня 1999 року з надр України видобуто нафти з конденсатом 351 млн. тонн, газу 1729 млрд. куб. м. У 1998 році відібрано 3,9 млн. тонн нафти з конденсатом і 18 млрд. куб. м газу. Видобуток вуглеводнів в Україні базується на поточних розвіданих запасах більш як 300 виявлених родовищ, які містять 224 млн. тонн нафти з конденсатом та 1123 млрд. куб. м газу. Видобути і розвідані запаси вуглеводнів України становлять 41% від початкових потенційних ресурсів (у т. ч. на суходолі — 43%, а в морських акваторіях — лише 4%). Нерозвідані ресурси (4996 млн. тонн у. п.) є основою для подальшого розвитку пошуково-розвідувальних робіт і нафтогазовидобутку. При цьому через малу освоєність початкових ресурсів морських акваторій на них припадає 30% нерозвіданих ресурсів вуглеводнів України (1473 млн. тонн у. п.).

Наведені дані свідчать про те, що Україна володіє потенційними ресурсами для розвитку сировинної бази нафтової і газової промисловості та відповідного зростання видобутку вуглеводнів. Цілком зрозуміло, що у кризових умовах, в яких перебуває наша держава, це дуже складна проблема. З метою її розв'язання розроблена і в 1995 році затверджена урядом Національна програма «Нафта і газ України до 2010 року», якою планувалося збільшення видобутку нафти з конденсатом до 4,9 млн. тонн у 2000 році, і 7,5 млн. тонн — у 2010-му, а газу відповідно 27,3 та 35,3 млрд. куб. м.

Для реалізації цієї програми були передбачені необхідні обсяги геологорозвідувальних робіт, технічне переозброєння сейсморозвідки тощо.

Ефективне використання ресурсної та виробничої баз, створених у минулі роки, комплекс заходів зі скорочення числа недіючих свердловин, впровадження нових методів і нових технологій нафто-, газо-, конденсатовидобутих дали змогу зупинити спад видобутку нафти і газу, який мав місце в Україні, починаючи з другої половини 70-х років до 1993 року, і з 1994 року стабілізувати його на рівні 4,1 — 4,2 млн. тонн нафти з конденсатом та 18 — 18,4 млрд. куб. м газу. Це дає можливість Україні забезпечувати себе власними ресурсами нафти і конденсату на 12 відсотків і газу на 22 — 24 відсотки.

Структура видобувних галузей, у т. ч. нафтогазовидобувної, така, що рівень видобутку значною мірою залежить від обсягів розвіданих запасів того чи того виду корисної копалини та їх якості.

Упродовж 1993 — 1997 років фактичні обсяги видобутку нафти і газу в Україні практично відповідали показникам Національної програми і навіть дещо перевищували їх. Так, у вказаний період сумарний видобуток газу був на 6,6 млрд. куб. м більше, ніж передбачалося програмою, а сумарний видобуток нафти з конденсатом — лише на 0,1 млн. тонн менше. Однак стабілізація видобутку нафти і газу останніми роками була досягнута за рахунок впровадження комплексу заходів з підвищення ефективності використання ресурсної бази. скорочення числа недіючих свердловин, впровадження нових методів і технологій нафто-, газо-, конденсатовидобутих на старих родовищах. Зокрема, лише АТ «Укргазпром» за останні 3 роки вклало в експлуатаційне буріння та облаштування родовищ 720 млн. дол. США, наростивши обсяги експлуа-

таційного буріння з 92,5 до 142,5 тис. м на рік, увівши в експлуатацію протягом 1993 — 1997 років 21 нове родовище та 231 свердловину.

Після залучення родовища нафти або газу в розробку видобуток з нього деякий час в міру облаштування родовища зростає, після чого, у зв'язку з вичерпанням пластової енергії та виснаженням запасів, починає зменшуватись. Як правило, темп падіння видобутку на цій стадії розробки родовищ становить 3 — 5% на рік. Переважна більшість родовищ України перебуває у стадії зменшення видобутку.

Тому підтримання рівня видобутку, не говорячи про його збільшення, вимагає постійного введення в розробку нових і нових родовищ. Однак для цього вони мають бути розвідані.

За станом на 1.01.1999 р. розвідані видобувні запаси всіх родовищ України за категоріями А+В+С1 становлять 1136 млрд. куб. м газу і 227 млн. тонн нафти з конденсатом.

На перший погляд може видатися, що нафтогазовидобувна промисловість України надійно забезпечена розвіданими запасами. Однак важливим чинником, який визначає потенціал нафтогазовидобутку, є розподіл родовищ нафти і газу за величиною поточних запасів. На сьогоднішній день 72 відсотки родовищ з розвіданими запасами нафти відносяться до дуже дрібних. У середньому на одне таке родовище припадає всього 0,3 млн. тонн нафти. Серед газових родовищ дуже дрібних — 41% за середніх запасів 0,4 млрд. куб. м на родовищі. Переважна більшість розвіданих запасів (82% нафти і 73% газу) вже залучені до розробки.

Таким чином, якість розвіданих запасів нафти і газу в Україні може бути охарактеризована як дуже низька, коли введення їх в розробку стає економічно ризикованим.

В основних нафтогазових регіонах України — Східному і Західному — дуже високою є ступінь виробленості початкових запасів (нафти — 65%, газу — 60%). У зв'язку з високою виробленістю запасів, що перебувають в експлуатації, спостерігається постійне зменшення дебітів нафти й газу нових свердловин.

Отже, наявна сировинна база не може забезпечити відсутнього зростання видобутку нафти і газу, у зв'язку з чим постає завдання поповнення і наращування розвіданих запасів вуглеводнів.

Природно, що розвідка запасів вуглеводнів вимагає коштів, причому значних. А ми маємо лише два їх джерела: це бюджетні асигнування й інвестиції. насамперед вітчизняних видобувних підприємств або зовнішніх інвесторів.

Традиційна схема, що залишилася від принципів планового господарства, передбачала, що геологорозвідувальні роботи фінансуються з бюджетних асигнувань, які у свою чергу формуються з відрахувань видобувних підприємств на геологорозвідувальні роботи.

Однак внаслідок різкого скорочення асигнувань на геологорозвідувальні роботи та зростання вартості робіт протягом 1990 — 1997 років швидкими темпами зменшувались обсяги глибокого пошуково-розвідувального буріння на нафту і газ. У 1997 році загалом по Україні вони становили 82,7 тис. м, що у 5,8 рази менше, ніж у 1990-му. За цих умов обсяги глибокого пошуково-розвідувального буріння, виконані під-

приємствами Держкомгеології, скоротилися в 18,1 разу, а виконані нафтогазовидобувними підприємствами — в 2,1 разу. 1998 року спостерігалася стабілізація обсягів пошукового розвідувального буріння на рівні 88,8 тис. м.

Різне скорочення обсягів глибокого пошуково-розвідувального буріння призвело до такого само відчутного зменшення приростів запасів нафти і газу. Загалом щорічний приріст запасів вуглеводнів (нафти, газу і конденсату) зменшився за період 1993 — 1998 років у 7 разів (з 39,1 млн. тонн у. п. до 5,65 млн. тонн у. п.).

В Україні вже упродовж чотирьох років підряд уперше за всю історію вітчизняної нафтогазової промисловості прирости нових розвіданих запасів вуглеводнів виявилися менші за їх видобуток, тобто на сьогоднішній день не забезпечується навіть просте відтворення запасів. Особливо катастрофічне становище склалося з нафтою. Протягом 1993 — 1998 років з надр України вилучено близько 18,5 млн. тонн нафти, а її приріст становив 9,4 млн. тонн (51% від обсягу видобутку). За цей само період з надр України видобуто на 41 млрд. куб. м газу більше, ніж приростено запасів.

Тож стабілізація, а тим паче наращування видобутку нафти і газу, вимагають відповідного поновлення сировинної бази новими розвіданими запасами, які у 2 — 3 рази перевищували б річні обсяги видобутку нафти і газу.

Потрібно підкреслити, що хоча бюджетне фінансування нафтогазовидобувних підприємств для проведення геологорозвідувальних робіт майже не ведеться, вони за рахунок власного прибутку виконують обсяги таких робіт, що значно перевищують обсяги робіт Держкомгеології. Так, виконані ними у 1998 році обсяги робіт у грошовому виразі майже в 10 разів більші за обсяги отриманого бюджетного фінансування.

Упродовж 1997 року підприємствами Держнафтогазпрому відкрито п'ять нових родовищ: Марківське газове в Луганській, Західно-Вільшанське нафтове та Середняківське газове в Полтавській, Рубанівське газове у Львівській областях та Безіменне газове на північно-західному шельфі Чорного моря; в 1998 році — Любешівське та Північно-Богородчанське в Карпатському регіоні, Північно-Казантипське на шельфі Азовського моря.

Проте за сьогодні резерви підприємств щодо утримання досягнутих рівнів видобутку практично вичерпані. Більшість родовищ з легкодобувними запасами практично вироблені, понад 57 відсотків поточних розвіданих запасів відносяться до категорії важкодобувних, для розробки яких потрібні впровадження нових висококапітальних технологій.

Становище галузі ускладнюється надзвичайно низьким рівнем розрахунків за спожитий газ. За станом на 1 грудня 1998 року заборгованість споживачів за природний газ становила 12,66 млрд. гривень, в тому числі за газ, поставлений в 1998 році, — 4,3 млрд. гривень. Рівень проплат за газ не перевищує 43,1 відсотка. Це не дає можливості не тільки вводити в експлуатацію нові родовища і свердловини, а й підтримувати в належному стані потужності, що вже є.

З метою залучення фінансування у видобуток нафти і газу і перелових технологій в розробку родовищ з важкодобувними та виснаженими запасами. На сьогоднішній день постановами Кабінету міністрів визначено 8 родовищ, де інвесторам надаються податкові пільги. Робота в напрямі розширення переліку таких родовищ триває.

Резервом стабілізації та подаль-

шого наращування обсягів видобутку нафти і газу має бути залучення іноземних інвестицій в нафтогазовий комплекс та створення умов для самофінансування.

У галузі проводиться робота із залучення іноземних інвестицій. Створено ряд спільних підприємств з американськими, канадськими, англійськими партнерами, зокрема: «Укркарпатоїл» — для розробки Битків-Бабчинського родовища; «Бориславська нафтова компанія» — для розробки Руденківського, Мовчанівського, Гнатівського та Новомиколаївського родовищ; «Коломийська нафтогазова компанія «Дельта» — для розробки Слобода-Рунгурського родовища; «Каштан Петролеум ЛТД» — для розробки Леляківського родовища.

Іде підготовка щодо створення спільних підприємств з розробки Долинського родовища з компанією «Трайдент Експлорейшн» (Канада), Бугреватівського родовища з компанією «Латерал Вектор Ресорсиз», Рудівсько-Червонозаводського та групи родовищ-супутників з компанією «Брітш Петролеум», з компанією «Моментум Ентерпрайз» (Канада) із впровадження технологій очистки свердловин від парафінів та асфальтенів на підприємстві «Бориславнафтогаз». Загальна сума іноземних інвестицій в 1997 році становила 5,8 млн. дол. США, а в 1998-му — близько 30 млн. дол. США.

У 1998 році спільні підприємства і компанії, що не входять до складу НАК «Нафтогаз України», видобули нафти разом з газовим конденсатом приблизно 150 тис. тонн, а газу — 450 млн. куб. м (відповідно на 42% менше і на 29% відсотків більше, порівняно з 1997 роком).

Важливу роль у залученні іноземних інвесторів має відіграти закон про угоди про розподіл продукції, який нещодавно розглядався у Верховній Раді. У ньому буде відрегульовано відносини держави та іноземних інвесторів при розвідці та розробці сировинних ресурсів України та розподілі прибутків від цієї діяльності. Закон буде винесено на повторне перше читання.

Для виведення геологорозвідувальної галузі з кризи назріла нагальна потреба у зміні системи фінансування геологорозвідувальних робіт.

По-перше, за рахунок бюджетних асигнувань мають проводитися лише регіональні роботи, які забезпечували б виявлення і загальну оцінку перспективних для подальшої розвідки територій. Пошуки родовищ і їх розвідка, які мають фінансово ризикований характер, мають здійснюватися за рахунок інвестиційних коштів, а ризик відповідно лягатиме не на бюджет, а на інвестора. Відповідальність інвестора за втрачені кошти сприятиме підвищенню ефективності геологорозвідувальних робіт.

По-друге, система оподаткування нафтогазовидобутку мусить бути сприятливою для інвестора, незалежно від того, вітчизняний він чи іноземний. Передусім мова йде про необхідність віднесення витрат на геологорозвідувальні роботи та буріння свердловин до валових витрат добувних підприємств, так, як це передбачається проектом закону про розподіл продукції або аналогічними законами. Прийнятими в інших країнах щодо залучення інвестицій в нафтогазовидобувну галузь.

З метою стабілізації та наращування обсягів видобування нафти і газу Кабінет міністрів України прийняв постанову від 19 серпня 1998 року «Про додаткові заходи стабілізації та наращування обсягів видобування нафти і газу в Україні».

Для підготовки розвіданих запасів цієї постановою плановано у 1998 — 2000 роках освоїти 4 млрд. гривень, пробурити майже 650 тис. м глибоких свердловин і

приростити 4,5 млн. тонн нафти з конденсатом та 45,5 млрд. куб. м газу.

Завдяки виконанню заходів зі стабілізації обсягів видобутку нафти і газу в Україні, згідно зі згаданою постановою, можна забезпечити видобуток нафти і газового конденсату в 1999 році обсягом 4,05 млн. тонн і газу — 18,2 млрд. куб. м з подальшим його збільшенням до 2000 року відповідно до 4,1 млн. тонн і 18,5 млрд. куб. м.

Нарощування видобутку нафти і газу в Україні після 2001 року можливе за умови законодавчого закріплення і практичної реалізації заходів, передбачених пунктами 3 і 4 постанови Кабінету міністрів України від 19 серпня 1998 року № 1321, а саме:

залишення в розпорядженні нафтогазовидобувних підприємств нарахованої рентної плати за видобуток нафту та встановлення ставки рентної плати за природний газ, що підлягає перерахуванню до державного бюджету, в розмірі не більш як 4,27 долара США за 1000 куб. м;

віднесення витрат на розвідку (дорозвідку) нафтових і газових родовищ, яка здійснюється за власні кошти нафтогазовидобувних підприємств, до їх валових витрат; звільнення підприємств, які проводять роботи з розвідки родовищ нафти і газу на шельфі Чорного і Азовського морів, від сплати податку на прибуток, який отримано за рахунок експлуатації зазначених родовищ, терміном на 10 років з цільовим використанням вивільнених коштів для проведення геологорозвідувальних робіт та здійснення капітальних вкладень в розробку родовищ нафти і газу.

У разі виконання зазначених умов можливі максимальні рівні видобутку становитимуть:

нафти з газовим конденсатом — 4,4 млн. тонн у 2005 році і 5,4 млн. тонн у 2010 році;

газу — 21,3 млрд. куб. м у 2005 році і 24,6 млрд. куб. м у 2010 році.

Слід відзначити, що збереження наявної нині несприятливої податкової системи та низького рівня проплат за видобуток нафти і газу вже найближчими роками зумовить відчутний дефіцит капітальних вкладень у наращуванні ресурсної бази, експлуатаційне буріння та облаштування родовищ. За такого сценарію розвідки спостерігатиметься поступове зменшення видобутку нафти і газу в Україні, зумовлене його природним падінням, не компенсованим введенням нових потужностей. У цьому випадку прогнози рівні видобутку нафти з конденсатом можуть становити у 2005 році 3,9 млн. тонн, у 2010 році 3,8 млн. тонн, а газу відповідно 18,8 і 15 млрд. куб. м.

В той само час розвиток нафтогазовидобутку за умов державної підтримки інвестицій у галузь та її самокупності дасть змогу протягом 10 років (2001 — 2010) видобути на 7 млн. тонн нафти з конденсатом і на 38 млрд. куб. м газу більше, ніж за сценарію стагнації галузі без належних капітальних вкладень. Якщо припустити стабільність цін нафти (80 дол. США за 1 тону) і газу (70 дол. США за 1 тис. куб. м) у вказаний період, то збільшення власного видобутку нафти і газу дасть можливість зекономити для держави 3,2 млрд. дол. США, які потрібні для закупівлі їх по імпорту, і забезпечити поповнення бюджету в сумі близько 4,5 млрд. грн.

Таким чином, розв'язання проблеми фінансування нафтогазовидобувних підприємств сприятиме стабілізації роботи нафтогазового комплексу та подальшому наращуванню обсягів видобутку нафти і газу.

Іван ДІЯК,
народний депутат України,
голова підкомітету з питань газової промисловості Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Ви нам писали

Пільговиків перевозять без обмежень

Інвалід Великої Вітчизняної війни Микола Семенов із Києва поскаржився редакції на водія ЗАТ «Автосвіт», який відмовив йому в безкоштовному проїзді.

У відповіді на листа, якого було надіслано до міської держадміністрації, начальник управління транспорту Віктор Терпило поставив крапку над «і».

Ще торік своїми двома наказами він зобов'язав усіх перевізників незалежно від форм власності забезпечити безкоштовний проїзд пільгових категорій громадян згідно з чинним законодавством України без обмеження їх кількості в одному авто за наявності вільних місць для сидіння.

Голова правління ЗАТ «Автосвіт» Олександр Вельман у своєму листі до М. Семенова підтвердив, що його водії перевозять безкоштовно ветеранів війни, інвалідів-«чорнобильців» першої категорії, інвалідів з видимими ознаками інвалідності та дітей до 7 років. Кількість пільгових місць в автобусах у кожному рейсі не обмежена.

Керівники «Автосвіту» і управління транспорту міськдержадміністрації звертаються з проханням до всіх киян і гостей столиці повідомляти їх про порушення правил перевезення в місті.

Читацький мікрофон**Сила в єдності, а не в суперечках**

Слухаючи грамотні виступи наших депутатів, розумієш, чому порядку немає ні в парламенті, ні в державі. Його й не буде, доки йтимуть суперечки між фракціями. А якби хоч на рік розподілити величезну армію депутатів та керівного апарату на підприємства України, то, може б, їхня енергія посилила відношення економіки в державі...

Валентин БАРАНОВСЬКИЙ.

Ніжин
Чернігівської області.

Краще заплатити тим, хто цього потребує

Шановні депутати! Пропоную відмінити всі пільги і не ділити людей на чорних і білих, нині всім песолодко живеться. А ми чим далі від Великої Вітчизняної, тим більше у нас інвалідів та учасників війни. Краще заплатити немічним і тим, хто справді потребує допомоги.

Н. ПРОЦЕНКО.

Кремень
Луганської області.

Чиїх рук творчість?

Я одержую допомогу на двох дошкільнят 16 гривень 60 копійок. А чи знаєте ви, коли востаннє її виплачували? Не варто дивуватися, що падає народжуваність.

Ірина ШАМОТА.

Тернуватка
Сахновщинського району
Харківської області.

Коефіцієнт корисної дії

Мало уваги з боку депутатів економічним проблемам в Україні, дуже низька дисципліна серед них, сесійний зал часто наполовину порожній і ніхто не зважає на це...

М. ЦІЛИНСЬКИЙ.

Красний Луч
Луганської області.

Сесійний зал — святиня

Трансляції засідань Верховної Ради тільки псує настрої і апетит. Поведінка депутатів часом незрозуміла, ведучий не інформує радіослухачів про результати голосування. Набрідло чути слово «дякую», це вже пересадна чемпість.

Василь ОНИСЬКІВ.

Миколаїв
Львівської області.

Померти сьогодні неважко. Жити — складніше

Тенденції

«Щодня, як на війні»

Головному психіатрові Криму Світлані Димшиць хочеться вірити, що сили та мудрість не залишать людину, яка опинилася в біді. Проте факти невтішні: 1992 року в автономії зафіксовано 552 випадки суїцидів, 1996-го — 892, 1997-го — 764. У світі щороку вчиняється близько 500 тисяч самогубств. Найменше — в Іспанії, Греції, Англії. Порівняймо: в Іспанії на 100 тисяч мешканців — 4 випадки добровільної смерті; в Криму на 100 тисяч мешканців 1996 року припадало 37 самогубств, 1997 року — 35.

Наш час, вважає доктор Димшиць, за всіма ознаками суїцидний: економічна криза, а отже, безробіття, приховане в тому числі, відсутність коштів до існування, а значить — неможливість задовольнити найскромніші потреби. За офіційними даними, Крим щодо дорожнечі життя утримує перше місце в Україні. Коли дедалі різкіше окреслюються полюси багатства небагатих і бідності переважної більшості, вочевидь конфлікт особистості та суспільства.

Незадовго до нашої зустрічі Світлана Михайлівна розмовляла з хворим, чий душевний стан ще тиждень тому викликав серйозне занепокоєння. Батько чотирьох дітей, у якого «золоті» руки, залишився без роботи. Його мучило почуття провини перед родиною, де працює одна дружина. В стані депресії на думку спаладо, що краще померти, ніж так жити. Дружина, відчувши щось неладне, привела чоловіка на прийом до лікарні.

— Ми довго розмовляли з ним, — розповідає Світлана Михайлівна, — підбрали йому лікування. Тиждень він лікувався вдома і ось сьогодні признався, що на душі похмуріло. Знову збирається шукати роботу, та головне — хоче жити.

Головний психіатр Криму — посада громадська, під керівництвом Світлани Михайлівни — п'ять психіатричних лікарень. А місцем багаторічної служби залишається республіканська клінічна психіатрична лікарня № 1, де вона працює заступником головного лікаря.

— У нас щодня, як на війні! Розумію ці слова не як метафору, а буквально: людину, яку спіткала біда, рятувати сьогодні неспроможні важко. Психіатрія, як і вся вітчизнина охорона здоров'я, не живе, а виживає. Не отримуючи зарплати, звільняється середній і молодший медичний персонал. Психіатри не йдуть, але тягар своєї служби нести їм дедалі важче.

Кожний 37-й кримчанин страждає на нервово-психічні хвороби. Але це тільки ті, хто звернувся по допомогу.

Суїциди головний психіатр Криму не відносить лише до проблем психіатрії. На її переконання, це лихо соціальне, тому в комплексі розв'язувати його спроможна тільки держава. Фахівці вважають, що суїцид — крик душі, яким людина привертас до себе увагу суспільства. Чи готове наше суспільство почути цей крик?

Останній крок

Нещодавно в реанімації померла жінка, яка прийняла велику дозу ліків. Її історія для наших днів не виняткова: син займався бізнесом, а розплачуватися за нього довелося матері. Вона позичала у рідних, знайомих. У хвилину відчаю наклала на себе руки. Але ж люди, які допомагали їй, залишилися, і борги також залишилися.

— Після самогубства людини

проблема не зникає. Її треба розв'язувати, а не шукати смерті, — переконана моя співрозмовниця. — Суїцид — найостанніший крок, і він ситуації не змінює. Просто тебе немає, ти вирішив так для себе, не подумавши про тих, кого залишаєш. Вчинок відверто егоїстичний.

Проблему треба розв'язувати! Коли шукаєш вихід, будь-які зусилля не марні. Найтривожніший стан у людини, коли немає ключа до розв'язання важкої ситуації.

— Чому в народі кажуть, що ранок мудріший від вечора? — запитує Світлана Михайлівна і сама відповідає: — Треба дочекатися світла нового дня. Він пом'якшить біль, наснажить силами. Щастя, коли поруч буде близька людина. Розділене лихо не таке страшне.

Зовсім недавно завдяки увазі рідних удалося вчасно допомогти молодому юнакові. Його привели на консультацію родичі, помітивши душевний надрив. Хлопцеві останнім часом доводилося багато працювати, щоб оплатити своє навчання у вузі. Сил, як з'ясувалося, забракло.

Світлані Михайлівні запам'ятався відомий кримський підприємець, якого довелося лікувати від депресії. Але ризик суїцидів високий і для тих, у кого багато претензій, хто вважає, що недоотримав для себе від життя, що немає людей, здатних оцінити їх гідно.

Є групи ризику, до яких належать наркомани, алкоголіки, особи, які страждають на депресію, і особливо, люди похилого віку, які втратили сім'ю, невиліковно хворі.

Що можна зробити для цих людей? У Криму є програми психологічної допомоги. Думають про відкриття у Сімферополі закладу на кшталт хоспісу, де ті, хто страждає на невиліковні хвороби, могли б очікувати неминуючого кінця, не відчуваючи болю...

Побачити сонце наприкінці осені

Не знаходить просвітку багато хто з кримчан. А що, крім життєвських негараздів, заважає їм побачити сонце — нехай не за вікнами, але в душі своїй? З якої глини їх ліпили?

Глина, як вважає доктор Димшиць, справді особлива.

— Люди, які живуть на півдні, примхливіші від тих, хто живе на півночі, у них підвишені претензії до суспільства. На оглядах у багатьох призовників з південного берега ми знаходимо очевидні знаки внутрішньособистісного конфлікту, коли хочеться багато чого, але бажання залишаються нереалізованими. Ці «морські діти» — великі egoїсти, рівень їх претензій значно перевищує особисті можливості. Спостерігаючи навколо свято життя, вони хочуть брати в ньому участь. Це позначається й на зовнішньому вигляді — яскраве вбрання, химерні зачіски. Чим в армії можуть обернутися своєрідні погляди молодих людей на свої права без обов'язків, гадати не доводиться... Ми, мешканці півдня, більш метушливі, аніж мешканці інших регіонів України. Крим — це Вавилон, це щось крихке, нестійке. Ми надто тісно живемо.

До проблем, що обступають зусібіч, за всього бажання звикнути неможливо. Чи вистачить сил упоратися з ними, з собою? Чи стане мудрості не здаватися, шукати вихід з глухого кута?

Тамара ЛЮДНА.

Сімферополь.

Сатиричним пером

Корова ціною в три півні

Ксьондз прокинувся від курячого реготу. Зазвичай його будили півні, але того ранку їм було не до пісень — сміх давив.

— Певне, кінець світу наближається, — подумав Ксьондз, переступаючи поріг хліва.

Тут було темно. Кабан не рохкав, коза завмерла — від страху вона втратила з літр молока. Не вмикаючи світла, господар прислухався до куд-кудакання курей.

— Уявіть стан нашого годувальника, коли він отримав за нашу Лиску, хай їй гикнеться на тому світі, аж 32 гривні! — голос зозулястої потонув у черговому вибуху «ха-ха-ха».

«Ще й ці недорізані збиткуються», — сказав собі з гіркотою Ксьондз і пішов до хати писати скаргу.

Невдовзі він отримав безжалісну відповідь. Голова Мурованокуріло-овецької райдержадміністрації констатував, що Максим Ксьондз ще в квітні 1993 року здав у КСП «Мир» корову вагою 547 кілограмів. Нарахували йому за неї 229740 купонороботничих.

Але гроші, оті клятві 32 гривні, з яких так сміялися кури, Ксьондз отримав лише недавно.

— Колгосп не винен, — зазначає нині голова РДА Ілля Кагляк, — бо кошти місцевому відділенню Агпропромбанку перерахували вчасно. А ось банкіри не видали грошей, оскільки не мали готівки.

П'ять років не було в Агпропромбанку готівки. А тільки-но з'явилася, одразу виплатили. Треба думати, з процентами.

За 32 гривні можна продати якраз трьох півнів. Вони все одно вже не співають, а тільки сміються.

Млинці із солі

Ізяславці готуються до війни. Ну, може, й не всі, але Волошенюки із села Лісної точно готуються. Ось-ось завезуть до двору 200 кілограмів солі. Воно наче й забагато для двох пенсіонерів, та що вдієш — сіль їм намагаються всучити за здане молоко. Ще влітку через посередників, хай їм грець, подружжя заради копійчини продало місцевому маслосадову близько 200 літрів молока. Грошей не отримали й досі. Замість гривень Волошенюкам і пхають сіль. Курям на сміх.

Кажуть, є сіль, вода і хліб — голоду не буде. І війну з такими припасами можна пережити. Правда, сутужно нашим дописувачам з хлібом — дев'ять місяців не отримують пенсій. Та нічого, минулої війни з лободи млинці пекли — тепер прилаштуються із солі.

Іван ІЛЛЯШ.

ВІД АВТОРА. Прошу збіг прізвищ та місця подій не вважати випадковими. Автори листів до редакції живуть відповідно у Вінницькій та Хмельницькій областях.

Інформація про першу емісію акцій Національного депозитарію України

Повне найменування — Національний депозитарій України.

Засновники Національного депозитарію України (далі — Засновники) — Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку та Національний банк України.

Місце розташування Засновника, що уповноважений проводити дії щодо підписки на акції, — Україна, 252005, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 26, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку,

тел. (+38044) 229 4818, 253 3450,
факс (+38044) 228 2411, 293 3568.

Національний депозитарій України створюється з метою забезпечення функціонування єдиної системи депозитарного обліку в Україні.

Предметом діяльності Національного депозитарію України є:

1) стандартизація депозитарного обліку відповідно до міжнародних норм;

2) стандартизація документообігу щодо операцій з цінними паперами і нумерація (кодифікація) цінних паперів, випущених в Україні, відповідно до міжнародних норм;

3) встановлення відносин і налагодження постійної взаємодії з депозитарними установами інших країн, укладання і двосторонніх, і багатосторонніх угод про пряме членство або кореспондентські відносини для обслуговування міжнародних операцій з цінними паперами учасників національної депозитарної системи, контроль за їх кореспондентськими відносинами з депозитарними установами інших країн;

4) депозитарна діяльність;

5) діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів;

6) розрахунково-клірингова діяльність.

На першому етапі функціонування Національного депозитарію України зосередиться на реалізації видів діяльності, зазначених в п. п. 1), 2), 3), а види діяльності, зазначені в п. п. 4), 5), 6), Національний депозитарій України може здійснювати згідно з чинним законодавством.

Дата проведення установчих зборів Національного депозитарію України (далі — Установчі збори) — 31 березня 1999 року.

Запланований Статутний фонд Національного депозитарію України становить 5000000 (п'ять мільйонів) гривень.

Внески Засновників та форма здійснення внесків:

Назва Засновника	Внесок до Статутного фонду, грн.		
	всього	грошова форма	майно та майнові права
Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	4300000	4300000	—
Національний банк України	20000	20000	—
Всього	4320000	4320000	—

Початкові внески мають бути внесені на поточний рахунок № 32306320201 в ОПЕРУ Національного банку України, МФО 300001.

У разі, якщо створення Національного депозитарію України не відбудеться, повернення внесків особам, що підписалися на акції Національного депозитарію України, здійснюється відповідно до чинного законодавства України протягом одного місяця.

ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ:

Рішення про емісію акцій прийнято на зборах засновників 18 грудня 1998 року протокол № 1.

Орган, який прийняв рішення — збори засновників Національного депозитарію України.

Загальна номінальна вартість акцій становить 5000000 (п'ять мільйонів) гривень. Засновники підписуються на 432 акції загальною номінальною вартістю 4320000 (чотири мільйони триста двадцять тисяч) гривень.

Відкрита підписка здійснюється на 68 акцій загальною номінальною вартістю 680000 (шістсот вісімдесят тисяч) гривень.

Пріоритетне право підписки на акції мають юридичні особи, які на момент підписання Договору повідомили Засновників про свій намір придбати відповідну кількість акцій.

Метою використання фінансових ресурсів, залучених від емісії, є здійснення статутної діяльності Національного депозитарію України.

Статутний фонд Національного депозитарію України розподілений на 500 простих іменних акцій. Акції випускаються у документарній формі.

Прості іменні акції розподіляються між Засновниками наступним чином:

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку придбаває 430 акцій на загальну суму 4300000 (чотири мільйони триста тисяч) гривень, що становить 86 відсотків загального обсягу Статутного фонду, шляхом сплати грошових коштів;

Національний банк України придбаває 2 акції на загальну суму 20000 (двадцять тисяч) гривень, що становить 0,4 відсотки від загального обсягу Статутного фонду, шляхом сплати грошових коштів.

Акції Національного депозитарію України сплачуються грошовими коштами, в тому числі в іноземній валюті, та/ або шляхом передачі майна та майнових прав.

Учасниками Національного депозитарію України (далі — Учасники) є Засновники та інші юридичні особи, які придбали акції Національного депозитарію України.

Власники простих іменних акцій Національного депозитарію України мають право:

брати участь в управлінні справами Національного депозитарію України в порядку, визначеному в установчих документах, за винятком випадків, передбачених діючим законодавством України;

визначати напрями використання прибутку Національного депозитарію України;

вийти у встановленому порядку з Національного депозитарію України;

одержувати інформацію про діяльність Національного депозитарію України.

Переважне право на придбання акцій наступної емісії Національного депозитарію України належить його Учасникам.

Номінальна вартість простих іменних акцій становить 10000 (десять тисяч) гривень.

Прості іменні акції мають серію А з порядковими номерами від 001 до 500.

Місце підписки на акції — Україна, 252005, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 26, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Дата початку відкритої підписки на акції — 21 січня 1999 року.

Дата припинення відкритої підписки на акції — 21 березня 1999 року.

Продаж акцій здійснюється за номінальною вартістю.

Порядок підписки на акції та їх оплати:

Особи, які бажають придбати акції, укладають із Засновниками письмову угоду про придбання відповідної кількості акцій, потім перераховують не менше 10 відсотків вартості акцій, на які вони підписуються, безготівковим розрахунком на поточний рахунок № 32306320201 в ОПЕРУ Національного банку України, МФО 300001. Після цього Засновники видають їм письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій. До дня скликання Установчих зборів особи, які підписалися на акції, повинні внести з урахуванням попереднього внеску не менше 30 відсотків номінальної вартості акцій, після чого їм видається тимчасове свідоцтво. Повну вартість придбаних акцій Засновники та особи, які підписалися на акції, повинні сплатити не пізніше двох місяців з дня проведення Установчих зборів. Після реєстрації випуску у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку та повної оплати акцій, Учаснику видається сертифікат акцій в обмін на тимчасове свідоцтво.

У випадку перевищення оголошеного розміру Статутного фонду Установчі збори можуть прийняти рішення про збільшення Статутного фонду або відхилення зайвої підписки у відповідності до чинного законодавства України.

У разі недовнесення рівня запланованої підписки на акції фактичний розмір Статутного фонду затверджується Установчими зборами.

Дохід Національного депозитарію України після сплати платежів, визначених чинним законодавством України, та формування фондів відповідно до положень Статуту, залишається у розпорядженні Національного депозитарію України і не може розподілятися між Учасниками у вигляді дивідендів.

Уповноважена особа Засновників, член комісії
В. ІВЧЕНКО.

Відкрите акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»

повідомляє своїх акціонерів, що **19 лютого 1999 року о 17.00 у м. Кременчуці** Полтавської області у приміщенні Палацу культури ім. Котлова відбудуться шості річні загальні збори акціонерів.

У зборах братимуть участь акціонери та представники акціонерів, які своєчасно подадуть до оргкомітету або реєстраційній групі відповідні документи, які передбачено положенням про загальні збори акціонерів відкритого акціонерного товариства «Крюківський вагонобудівний завод».

Порядок денний зборів та терміни підготовки матеріалів і проектів документів:

- Питання порядку денного:
1. Звіт голови ради акціонерного товариства Хвороста Є. Ф. про діяльність ради з червня 1998 р.
 2. Звіт голови правління акціонерного товариства Приходька В. І. про діяльність правління в 1998 р., розподіл та використання чистого прибутку, отриманого АТ «КВБЗ» у 1998 році, виплата дивідендів за 1998 рік і формування фондів на 1999 рік.
 3. Висновок ревізійної комісії про баланс та річний звіт господарсько-фінансової діяльності акціонерного товариства в 1998 р. Доповідач: Карпенко В. В., голова ревізійної комісії.
 4. Створення дочірніх підприємств і плани подальшої реструктуризації акціонерного товариства. Доповідач: Тимофеев С. О., заступник начальника ПЕУ.

Термін підготовки всіх документів для ознайомлення — 10 лютого 1999 р.

З усіх питань стосовно підготовки та проведення шостих річних загальних зборів акціонерів АТ «КВБЗ» звертатися до організаційного комітету особисто або телефонувати за тел. 6-97-77, 6-98-75.

Оргкомітет.

Дирекція ЗАТ «Бета-Тек»

повідомляє про ліквідацію ЗАТ «Бета-Тек», ідентифікаційний код — 21660657.

Претензії приймають протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. В. Вал, 30.

До уваги акціонерів АКБ «ТК Кредит»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться **9 березня 1999 року о 10.00** у приміщенні АКБ «ТК Кредит» за адресою: Київ, вул. Дмитрівська, 18/24.

Порядок денний:

1. Затвердження річних результатів діяльності АКБ «ТК Кредит» за 1998 рік.
2. Висновок ревізійної комісії АКБ «ТК Кредит» за результатами перевірки фінансово-господарської діяльності банку за 1998 рік.
3. Затвердження порядку розподілу прибутку АКБ «ТК Кредит» за 1998 рік.

Арбитражний суд Донецької області (340105, Донець, б. Пушкіна, 34) возбудил дело о банкротстве ТПЧП «Нита-Инвест», г. Горловка, юридический адрес: 338044, Горловка, ул. Багуна, 49/7; р/с 26009192014001 в Горловском филиале Приватбанка, МФО 335515, ОКПО 23772573.

Претензии кредиторов и санаторов принимают в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражний суд Херсонської області (м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу №6/251-Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Зоря»: м. Херсон вул. Лугова, 24-а, р/р 26005301770437 у Комсомольському відділенні ПІБ м. Херсона, МФО 352231, код ЕРДПОУ 14126762.

Ініціативна група акціонерів ВАТ Фірма «Торгувілья» повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів ВАТ фірма «Торгувілья» на підставі ст. 45 Закону України «Про господарські товариства».

Збори акціонерів відбудуться **9 березня 1999 року о 12.00** за адресою: 323000, Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Горького, 130.

Реєстрація акціонерів починається з 10-ї години за місцем проведення зборів. Для реєстрації потрібно мати документи, які посвідчують особу акціонера, та доручення для представника.

Порядок денний:

1. Звіт правління за 1997—1998 рр. та затвердження основних напрямів діяльності на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії та головного бухгалтера.
3. Затвердження нової редакції статуту ВАТ фірма «Торгувілья».
4. Обрання органів управління і контролю.
5. Затвердження внутрішніх нормативних документів.
6. Різне.

Довідки за телефоном
(05632) 6-16-78.

Ініціативна група
з проведення зборів акціонерів.

Арбитражным судом Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) рассматривается дело № 506-5 о признании банкротом строительно-монтажного кооператива «Прогресс». Юридический адрес: Автономная Республика Крым, Джанкойский район, с. Мирновка, пер. Виноградный, 8. Р/с 26002200039001 в Джанкойском отделении АК АПБ «Украина», МФО 324065.

Претензии возможных кредиторов и заявлений санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Інформація про шосту емісію акцій ВАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм»

1. Характеристика емітента:

- 1.1. **Повне найменування:** Відкрите акціонерне товариство «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм» (далі — АТБК «Ритм»);
- 1.2. **Місцезнаходження:** Україна, 330063, м. Запоріжжя, вул. Дзержинського, 2;
- 1.3. **Номер телефону та факсу:** тел. (0612) 64-64-20, факс (0612) 64-25-41.
- 1.4. **Предметом діяльності** ВАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм» є: Організація та здійснення роздрібно́ї, комісійної, оптової, консигнаційної торгівлі товарами народного споживання як непродовольчими, так і продовольчими, у тому числі лікєро-горілчаними та тютюновими виробами, продуктами харчування, харчовими добавками, ювелірними виробами. Здійснення скупівлі товарів народного споживання вітчизняного та імпортного виробництва з розрахунками в готівковому та безготівковому порядку згідно з чинним законодавством. Здійснення товарообмінних (бартерних) операцій та іншої діяльності, побудованої на зустрічній торгівлі. Здійснення інших видів діяльності, не заборонених законодавством України у відповідності з напрямками діяльності ВАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм».
- 1.5. **Відомості про статутний фонд:** Розмір статутного фонду ВАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм» становить 3015000 (три мільйони п'ятнадцять тисяч) грн. Статутний фонд поділений на 3350000, (три мільйони триста п'ятдесят тисяч) простих іменних акцій. Номінальна вартість однієї акції становить — 90 копійок . Обсяг сплаченої частини статутного фонду 3015000 грн. (100%). Державна частка у статутному фонді АТБК «Ритм» станом на 10.12.97 відсутня.
- 1.6. **Чисельність службовців:** за станом на 01.10.98 — 829 осіб.
- 1.7. **Чисельність акціонерів:** за станом на 01.10.98 — 7 юридичних осіб та 2642 фізичні особи.

АКЦІОНЕР	КІЛЬКІСТЬ АКЦІЙ, ШТ.
1. ЗАТ «КОРПОРАЦІЯ «ХОРТИЦЯ»	86445
2. АТ «ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ «ОРБІТА -ІНВЕСТ»	525
3. ТОВАРНА БІРЖА «УНІВЕРСАЛЬНА БІРЖА «ХОРТИЦЯ»	40000
4. ЗРУ КБ «ПРИВАТБАНК»	22925
5. ТОВ «АЛЬПАРІ»	20000
6. ЗАТ «ВКВ»	13930
7. ТОВ «ПРИВАТ ХОРТИЦЯ ЛТД»	50000
Всього за юридичними особами:	233825
2642 ФІЗИЧНІ ОСОБИ	3116175
Загалом:	3350000

2. Баланс і звіт про фінансові результати та їх використання

2.1. Баланси підприємства за 1997 р., та на перше число поточного кварталу 1998 року (01.10.98р), в тис. гривень

АКТИВ	Код рядка	На початок 1997р.	На кінець 1997р.	На початок 1998 р.	На 01 жовтня 1998 р.
1. Основні засоби та інші позаоборотні активи					
Основні засоби:					
Залишкова вартість	010	3173,2	3964,3	3964,3	4314,5
знос*(02)	011	1644,1	1757,0	1757,0	1775,4
первісна вартість(01)	012	4817,3	5721,3	5721,3	6089,9
Нематеріальні активи:					
залишкова вартість	020				
знос*(02)	021				
первісна вартість*(04)	022				
Незавершені капітальні вкладення (інвестиції) (33,35,61)	030	28,7			
Устаткування (07)	035	10,4	11,9	11,9	11,9
Довгострокові фінансові вкладення (інвестицій (58)	040	0,8	0,8	0,8	0,8
Майно в оренді (11)	050				
Інші позаоборотні активи	060				
Всього по розділу I	070	3213,1	3977,0	3977,0	4327,2
II. Запаси і затрати					
Виробничі запаси (05,06,08,10)	080	95,2	81,0	81,0	72,6
Тварини на вирощуванні і відгодівлі (09)	090				
Малоцінні і швидкозношувані предмети:					
залишкова вартість	100	1,8	8,7	8,7	1,7
знос* (13)	101	19,3	27,8	27,8	40,3
первісна вартість* (12)	102	21,1	36,5	36,5	42,0
Незавершене виробництво (03,20,21,23,29,30,36,43,44)	110	66,5	64,4	64,4	114,3
Витрати майбутніх періодів (31)	120				
Готова продукція (40)	130	3,3	8,5	8,5	5,8
Товари:					
купівельна вартість (41)	140	2020,9	1325,0	1325,0	1066,7
товарні надбавки* (42)	141	656,9	442,5	442,5	290,8
продажна вартість* (41)	142	2677,8	1767,5	1767,5	1357,5
Всього по розділу II	150	2187,7	1487,6	1487,6	1261,1
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи					
Товари відвантажені, не сплачені в строк (45)	160				
Розрахунки з дебіторами:					
за товари, роботи і послуги, строк сплати яких не настав (62,76)	170	0,6	2,9	2,9	
за товари, роботи і послуги, не сплачені в строк (62, 76)	180				
по векселях одержаних (59)	190				
з податкових розрахунків (67)	195		89,0	89,0	301,3
з бюджетом (68)	200	3,5	4,0	4,0	0,9
з персоналом за іншими операціями (73)	210				
по авансах виданих (61)	220				
з учасниками (75)	225				
з дочірніми підприємствами (78)	230				
з іншими дебіторами (63, 70, 71, 72, 73, 76, 84)	240	732,8	145,5	145,5	145,7
Короткострокові фінансові вкладення (інвестиції) (58)	250				
Грошові кошти:					
каса (50)	260	14,8	13,8	13,8	12,8
розрахунковий рахунок (51)	270		2,2	2,2	0,8
валютний рахунок (52)	280	0,2	0,2	0,2	0,2
інші грошові кошти (54, 55, 56)	290	52,2	50,4	50,4	36,6
Використання позикових коштів (82)	300				
Інші оборотні активи	310				
Всього по розділу III	320	804,1	308,0	308,0	498,3
БАЛАНС (сума рядків 070, 150, 320)	330	6204,9	5772,6	5722,6	6086,6
ПАСИВ					
Код рядка					
На початок 1997р.					
На кінець 1997р.					
На початок 1998 р.					
На 01 жовтня 1998 р.					
I. Джерела власних та прирівняних до них коштів					
Статутний фонд (капітал) (85)	400	603,0	603,0	603,0	3015,0
Додатковий капітал (88)	405	2761,4	2942,8	2942,8	956,5
Резервний фонд (88)	410	10,5	8,1	8,1	7,1
Фінансування капітальних вкладень (93,94)	420				
Розрахунки за майно (76)	425				
Спеціальні фонди і цільове фінансування (87, 88, 96)	430	92,9	89,3	89,3	24,3
Амортизаційний фонд (86)	440				
Відстрочена податкова заборгованість (95)	450	x			
Доходи майбутніх періодів (83)	455				
Резерви наступних витрат і платежів (89)	460	1,9	1,1	1,1	2,0
Реструктуризований борг (60)	465				
Нерозподілений прибуток минулих років (98)	470				
Заборгованість за майно в оренді (99)	475				
Прибуток:					
нерозподілений звітного року (80)	480	x		x	
використаний у звітному році* (81)	481	x		x	317,8
звітного року*(80)	482	x		x	76,9
Збитки: минулих років (98)	485	121,9	121,9	571,6	517,6
звітного року (80)	490	x	395,7	x	240,9
Всього по розділу I	495	3347,8	3126,7	3126,7	3246,4
II. Довгострокові пасиви					
Кредити банків (92)	500				
Позикові кошти (95)	510				
Інші довгострокові пасиви	520				
Всього по розділу II	530				
III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви					
Кредити банків (90)	600	887,6	613,1	631,1	584,0
Позикові кошти (95)	610				

Кредити та позики, що не погашені в строк	620				
Розрахунки з кредиторами:					
за товари, роботи і послуги, строк сплати яких не настав (60, 76)	630	1057,0	1448,8	1448,8	1784,3
за товари, роботи і послуги, не сплачені в строк (60,76)	640				
по векселях виданих (66)	650				
по авансах одержаних (61)	660				
з податкових розрахунків (67)	665				
з бюджетом (68)	670	60,7	64,1	64,1	76,9
по позабюджетних платежах (65)	680				
по страхуванню (69)	690	16,1	12,6	12,6	34,3
по оплаті праці (70)	700	40,9	34,3	34,3	96,6
з дочірніми підприємствами (78)	710				
з учасниками (75)	715				
з іншими кредиторами (71, 76)	720	794,8	473,0	473,0	264,1
Позики для працівників (97)	730				
Інші короткострокові пасиви	740				
Всього по розділу III	750	2857,1	2645,9	2645,9	2840,2
БАЛАНС (сума рядків 495, 530, 750)	760	6204,9	5772,6	5772,6	6086,6

ДОВІДКИ

Найменування показника	Код рядка	Залишок на початок 1997р.	За звітний період з 01.01.97 по 01.01.98 нараховано витрачено (створено, одержано)	Залишок на кінець 1997р.	Залишок на кінець 1998р.	За звітний період з 01.01.98 по 01.10.98 нараховано витрачено (створено, одержано)	Залишок на кінець 1998р.
Використано на фінансування капітальний і фінансових вкладень							
амортизація основних засобів	900	1644,1	115,9	3,0	1757,0	1757,0	100,3
амортизація нематеріальних активів	905						81,9
прибуток, що спрямовується на розвиток і вдосконалення виробництва та соціальної сфери	910						1775,4
бюджетні та позабюджетні кошти	920						
інші залучені кошти	930		174,1	174,1			
Всього (рядки 900 — 930)	940	1644,1	290,0	177,1	1757,0	1757,0	100,3
Рух грошових коштів							
гривень — усього	945	67,0	32567,2	32567,2	66,4	66,4	19805,4
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	946	x			x	x	
іноземної валюти — всього	950	0,2			0,2	0,2	
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	951	x			x	x	
Внутрішня заборгованість дебіторська (рядки 160 — 240 ф. N 1)	960	736,9	x	x	241,4		x
кредиторська заборгованість (рядки 630 — 720 ф. N 1)	970	1969,5	x	x	2032,8		x
Фінансова допомога на зворотній основі, строк повернення якої минув	980						
Товарний кредит	985						
бюджетна позичка на закупівлю сільгосппродукції	990						
Аванси за рахунок бюджетної позички, строк якої минув	995						

2. Звіт про фінансові результати та їх використання за 1997 та на перше число поточного кварталу 1998 р.) (01.10.98р.), в тис. гривень

1. Фінансові результати

Найменування показника	Код рядка	Прибутки за 1997 рік	Збитки за 1997 рік	Прибутки на 01.10.98.	Збитки на 01.10.98
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	12005,3	x	6490,0	x
Державне регулювання цін	011		x		x
Податок на додану вартість	015	x	1690,7	x	969,6
Акцизний збір	020	x		x	
	025	x		x	
	030	x			
Затрати на виробництво реалізованої продукції (робіт, послуг)	040	x	7990,8	x	1755,3
Комерційні витрати	045	x	2730,4	x	4337,3
Результат від реалізації	050		406,6		572,2
Інші операційні доходи і витрати	060	405,3		443,8	3,0
Доходи від володіння корпоративними правами	070		x		x
Проценти до одержання	080		x		x
Інші позареалізаційні доходи і витрати	085			208,3	
Всього прибутків і збитків	090	405,3	406,6	652,1	575,2
Балансовий прибуток або збиток	100		1,3	76,9	
Податок на прибуток	105	x	17,4	x	74,9
Інше використання прибутку	110	x	337,0	x	242,2
Нерозподілений прибуток (непокриті збитки) звітного року	120		395,7		240,9

II. Використання прибутку

Найменування напрямків	Код рядка	Звітного року (1997 р.)	Минулих років	Звітного року (01.10.1998 р.)	Минулих років
Платежі до бюджету	200	68,6	x	88,2	x
Відрахування до резервного (страхового) фонду	210				
Використано на: збільшення статутного фонду	215				
виробничий розвиток	220	47,4			
соціальний розвиток	230				
заохочування	240	33,6			
дивіденди	245				
вилучення виручки	250				
поповнення оборотних коштів	255				
ІНШІ ЦІЛІ	260	244,8		229,6	

III. Затрати на виробництво (витрати обігу)

Найменування показника	Код	Сума (1997 р.)	Сума (1998 р.)
Матеріальні затрати	300	332,4	324,2
Витрати на оплату праці	310	1168,1	733,0
Відрахування на соціальні заходи	320	564,9	336,7
Амортизація	330	84,6	80,9
Інші витрати	340	580,4	280,5
Разом	350	2730,4	1755,3
Фактичні обсяги виробництва	360	12005,3	1183,1

IV. Розшифровка окремих прибутків і збитків

Найменування показника	Код рядка	За звітний період з 01.01.97 р. по 01.01.98 р.	Збитки	За звітний період з 01.10.97 р. по 01.01.98 р.	Збитки
Прибутки (збитки) минулих років	400				
Штрафи, пені, неустойки	410	x	121,9	x	517,6
Фінансові результати від: надзвичайних ситуацій	420	x	36,1		1,2
списання заборгованості, термін позовної давності якої минув	430				0,8
завищення цін і тарифів	440		x		x
списання заборгованості з платежів	450		x		x
зміни курсу іноземних валют	460				
ліквідації основних засобів	465				
спільної діяльності	470				
продажу основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей	480	7,5		183,3	

Найменування показника	Код рядка	V. Платежі до бюджету			
		За звітний період з 01.01.97 по 01.01.98 р.		За звітний період з 01.01.98 по 01.10.98 р.	
		Належить по розрахунку	Фактично внесено	Належить по розрахунку	Фактично внесено
Акцизний збір	600				
Податок на додану вартість	610	422,4	416,8	566,3	582,4
Фонд ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи	620	133,4	134,5	62,5	66,5
Рентні платежі	630				
Ресурсні платежі	640	20,7	18,7	13,3	13,3
Інші податки і платежі	650	142,8	136,3	154,4	115,8

Дані про членів виконавчого органу, голову ради (спостережної ради) АТБК «Ритм», голову ревізійної комісії та головного бухгалтера.

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж, років	Стаж роботи на даній посаді, років
1	Ігонін Георгій Віталійович	голова Ради АК «Ритм» (спостережної ради)	1950	вища	інженер-електромеханік, кандидат технічних наук	30	3
2	Іванова Олена Семенівна	в.о. генерального директора	1956	вища	товарознавець вищої кваліфікації	25	3
3	Псьол Тетяна Кимівна	заступник генерального директора	1960	вища	товарознавець вищої кваліфікації	21	3
4	Шаталова Людмила Марківна	заступник генерального директора	1952	вища	економіст	29	3
5	Пономаренко Марія Петрівна	головний бухгалтер, член Ради директорів	1950	вища	економіст	29	3
6	Пацуля Василь Іванович	член Ради директорів	1921	вища	партійний і радянський працівник	53	3
7	Величко Наталія Степанівна	член Ради директорів	1953	вища	економіст	26	2
8	Ярова Ірина Семенівна	член Ради директорів	1964	вища	товарознавець вищої кваліфікації	17	3
9	Бундікова Наталія Іванівна	член Ради директорів	1957	вища	товарознавець вищої кваліфікації	22	3
10	Павлова Людмила Вікторівна	член Ради директорів	1957	вища	товарознавець вищої кваліфікації	24	3
11	Михайлова Лариса Борисівна	член Ради директорів	1960	вища	економіст	19	3
12	Кременцова Світлана Анатоліївна	член Ради директорів	1954	вища	товарознавець вищої кваліфікації	26	3
13	Колесова Ольга Олексіївна	член Ради директорів	1957	вища	товарознавець вищої кваліфікації	22	3
14	Богуш Віра Михайлівна	член Ради директорів	1960	вища	товарознавець вищої кваліфікації	20	3
15	Климова Ольга Петрівна	Голова ревізійної комісії	1952	вища	економіст	28	4
16	Пономаренко Марія Петрівна	Головний бухгалтер	1950	вища	економіст	29	7

4. Чинники, які можуть вплинути на діяльність БАТ:

4.1. Погіршення економічної ситуації в Україні, високий рівень інфляційних процесів, змін в податковому законодавстві, залежність від коливання курсу іноземних валют при виконанні договорів із закордонними партнерами. Інших чинників ризику немає.

5. Опис ділової діяльності емітента:

5.1. Підприємство здійснює оптову, роздрібну та комісійну торгівлю товарами народного споживання. За 9 місяців 1998 року реалізовано товарів на 6490 тис. грн., у тому числі: роздрібний товарообіг становить 6490 тис. грн., оптовий товарообіг (немає). Надано додаткових послуг 37,8 тис. грн. Наукові дослідження та інвестиції у 1998 р. не здійснювались.

6. Дані про шосту емісію акцій:

6.1. Загальними зборами акціонерів БАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм» прийнято рішення про шосту емісію акцій БАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм» (протокол загальних зборів акціонерів БАТ «Акціонерна торговельно-виробнича компанія «Ритм» № 5 від 10 грудня 1998 року).

6.2. Фінансові ресурси, залучені від емісії, буде направлено для викупу нежитлових приміщень, у яких розташовані структурні одиниці (магазини) АТБК «Ритм» та які перебувають у комунальній власності. Майнові внески буде направлено на організацію виробничої та комерційної діяльності АТБК «Ритм». Співвідношення грошових та майнових внесків, що планується залучити, заздалегідь визначити неможливо. Загальна сума майнових та грошових внесків, що планується залучити, становить 474 129,9 грн. (чотириста сімдесят чотири тисячі сто двадцять дев'ять гривень дев'яносто копійок).

6.3. Засновниками АТБК «Ритм» є Фонд комунальної власності м. Запоріжжя та організація орендарів орендного підприємства «Запорізьке міське об'єднання «Промтовари» (рішення від 04.02.1994 р.)

6.4. Станом на 10.12.97 держава акціями АТБК «Ритм» не володіє.

6.5. Всього буде випущено 526 811 (п'ятсот двадцять шість тисяч вісімсот одинадцять) штук простих іменних акцій.

6.6. Номінальна вартість однієї акції — 0,90 гривні (дев'яносто копійок).

6.7. Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити передплату, становить 474 129,9 (чотириста сімдесят чотири тисячі сто двадцять дев'ять гривень дев'яносто копійок).

6.8. Форма випуску акцій документарна.

6.9. Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускаються.

6.10. Власники простих іменних акцій мають право:

а) брати участь і голосувати на загальних зборах акціонерів особисто або через своїх представників;

б) брати участь у розподілі прибутку АТБК «Ритм» та одержувати його частку (дивіденди) і реінвестувати ці дивіденди. Право на отримання дивідендів пропорційно частці кожного з акціонерів мають особи, які є акціонерами на початок строку виплати дивідендів;

в) купувати, продавати, передавати у спадщину акції, які їм належать.

Акціонери можуть мати також інші права, передбачені законодавством та установчими документами АТБК «Ритм».

Акціонери здійснюють право володіння, користування і розпорядження належними згідно із законами України «Про цінні папери та фондову біржу», «Про господарські товариства», іншими актами законодавства України та Статутом АТБК «Ритм».

Акції шостої емісії випускаються серією: АКР-VI з 3350000 по 3876811.

6.11. Акції розповсюджуються шляхом відкритої передплати за адресою: м. Запоріжжя, вул. Дзержинського, 2.

Строк відкритої передплати з 30 січня 1999 року по 04 лютого 1999 року.

Запланований курс продажу акцій — 0,90 гривні. Відомості щодо ринкової ціни акцій АТБК «Ритм», включаючи вартість на біржах, позабіржових торговельно-інформаційних системах та позабіржовому ринку, відсутні.

6.12. Порядок передплати на акції та їх оплати: особи, які бажають передплатити акції, подають до Ради директорів довільної форми заяву та укладають договір купівлі-продажу за адресою проведення передплати.

Одночасно із заявою перераховується на рахунок емітента 100% вартості акцій. Підтвердженням передплати на акції є подання заяви, укладення договору купівлі-продажу та повна сплата вартості акцій.

За підсумками передплати на акції та на підтвердження внеску особам, що передплатили акції, Радою директорів АТБК «Ритм» видаються тимчасові письмові зобов'язання. Видача таких зобов'язань проводиться з 30.01.99 по 04.02.99 в момент укладання зазначених договорів купівлі-продажу.

Оцінка майнових вкладів здійснюється Радою директорів і затверджується загальними зборами акціонерів АТБК «Ритм». Передача майна здійснюється за актом прийому-передачі, який підписується сторонами.

Грошові кошти за акції вносяться на:

р/рахунок 2600930011364 в обл. дирекції Укрсоцбанку м. Запоріжжя, МФО 313010.

Дата початку отримання та місце отримання акцій — отримання акцій проводиться шляхом видачі сумарних сертифікатів акцій, яка розпочнеться з 01 липня 1999 року після реєстрації випуску акцій та внесення відповідних змін до реєстру власників іменних акцій АТБК «Ритм» за адресою м. Запоріжжя, вул. 40 років Радянської України, 68-а, ТОВ «ПС-Реєстратор». Термін отримання акціонерами акцій додаткового випуску не обмежений. Емітент послугами торговця цінними паперами не користується.

7. Дії, що проводяться в разі перевищення або недосягнення рівня передплати:

7.1. У випадку дострокового досягнення обсягів запланованої передплати, передплата на акції припиняється.

7.2. Перевищення запланованого обсягу передплати не передбачається.

7.3. У випадку недосягнення запланованого рівня передплати, рішення щодо затвердження її результатів приймають загальні збори акціонерів.

7.4. У випадку, якщо загальні збори акціонерів АТБК «Ритм» не затвердять передплату, особам, які передплатили акції, повертаються внесені ними грошові суми або інше майно не пізніше 30 днів після прийняття відповідного рішення.

7.5. Оплата акцій частковими внесками не дозволяється.

8. Термін, порядок та адреси виплати дивідендів за підсумками року, здійснення операцій і депонування.

8.1. Дивіденди по акціях виплачуються один раз на рік на підставі рішення загальних зборів акціонерів АТБК «Ритм» за підсумками фінансового року в порядку, визначеному статутом, за рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні АТБК «Ритм» після сплати встановлених законодавством податків, інших платежів до бюджету та процентів за банківський кредит.

8.2. Виплата дивідендів проводиться не пізніше 01 червня року, який іде за звітним, шляхом банківського чи поштового переказу або виплати готівкою безпосередньо АТБК «Ритм» за адресою: м. Запоріжжя, вул. Дзержинського, 2.

9. Перелік та результати попередніх емісій.

9.1. Перший випуск акцій був проведений з квітня по серпень 1994 р. в кількості 357583 (триста п'ятдесят сім тисяч вісімдесят три) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,05 грн. (п'ять копійок) кожна на загальну суму 17879,15 грн. (сімнадцять тисяч вісімсот сімдесят дев'ять гривень п'ятнадцять копійок). Випуск був зареєстрований Запорізьким обласним фінансовим управлінням 12.04.1994 р., реєстраційний № 14.

9.2. Другий випуск акцій було проведено з вересня по грудень 1994 р. Номінальна вартість акцій першого випуску була збільшена у 2 рази і склала 0,10 грн. (десять копійок). Також додатково було випущено 242417 (двісті сорок дві тисячі чотириста сімнадцять) простих іменних акцій тієї ж номінальної вартості на загальну суму 24241,7 грн. (двадцять чотири тисячі двісті сорок одна гривня сімдесят копійок). Другий випуск на всю суму статутного фонду був зареєстрований Запорізьким обласним фінансовим управлінням 15.12.1994 р., реєстраційний № 130. Попереднє свідоцтво про реєстрацію випуску акцій (№ 14 від 12.04.1994р.) було анульовано.

9.3. Третій випуск акцій було проведено у грудні 1995 року шляхом збільшення номінальної вартості випущених АТБК «Ритм» акцій в 9 разів, тобто номінальна вартість однієї акції 0,90 грн. (дев'яносто копійок). Третій випуск акцій АТБК «Ритм» було здійснено за рахунок суми індексації вартості основних фондів (станом на 01.01.1995 р.), зменшеної на суму зносу по них, у розмірі 348350 грн. (триста сорок вісім тисяч триста п'ятдесят гривень), та реінвестованого прибутку АТБК «Ритм» у розмірі 131650 грн. (сто тридцять одна тисяча шістсот п'ятдесят гривень). В результаті було сформовано статутний фонд у сумі 540000 грн. (п'ятсот сорок тисяч гривень).

Третій випуск на всю суму статутного фонду було зареєстровано Запорізьким обласним фінансовим управлінням 28.12.1995 р. реєстраційний № 272. Попереднє свідоцтво про реєстрацію випуску акцій (№ 130 від 15.12.1994 р.) було анульовано.

9.4. Четвертий випуск акцій було проведено у 1996 році шляхом додаткового випуску 70000 (сімдесят тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,90 грн. (дев'яносто копійок) кожна на загальну суму 63000 грн. (шістдесят три тисячі гривень). В результаті було сформовано новий статутний фонд в розмірі 603000 грн. (шістсот три тисячі гривень). Четвертий випуск на всю суму статутного фонду було зареєстровано Запорізьким обласним фінансовим Управлінням 27.09.1996 р. реєстраційний № 175/1/96. Попереднє свідоцтво про реєстрацію випуску акцій (№ 272 від 28.12.1995 р.) було анульовано.

9.5. П'ятий випуск проведено у 1998 р. шляхом додаткового випуску 2680000 (два мільйони шістсот вісімдесят тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,90 грн. пропорційно збільшенню статутного фонду АТБК «Ритм», що не перевищує суми індексації балансової вартості основних фондів станом на 01.04.1996 р. зменшену на суму індексації зносу по них. Загальна сума додаткового п'ятого випуску становила 2412000 грн. (два мільйони чотириста дванадцять тисяч гривень). В результаті п'ятого випуску сформовано новий статутний фонд у розмірі 3015000 грн. (три мільйони п'ятнадцять тисяч гривень). П'ятий випуск зареєстровано Управлінням корпоративних фінансів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку 28 травня 1998 року, реєстраційний № 286/1/98.

9.6. 04.12.1998 року відповідно до вимог Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» Запорізьким територіальним управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку зареєстровано документарну форму випуску акцій АТБК «Ритм», про що видано свідоцтво реєстраційний № 566/08/1/98. Попереднє свідоцтво про реєстрацію випуску акцій (№ 175/1/96 від 27.09.1996 р. та № 286/1/98 від 28.05.1998 р.) було анульовано. Всі випущені АТБК «Ритм» акції сплачені акціонерами повністю за вартістю не нижче номінальної.

10. У власності членів виконавчого органу є 198487 акцій, що становить 5,98% від загальної кількості, зокрема:

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Кількість акцій Товариства, що є у власності
1. Іванова Олена Семенівна	в. о. генерального директора	29030
2. Псел Тетяна Кимівна	заступник генерального директора	14910
3. Пономаренко Марія Петрівна	заступник генерального директора	18895
4. Шаталова Людмила Марківна	член Ради директорів	29545
5. Величко Наталія Степанівна	член Ради директорів	7795
6. Пацуля Василь Іванович	член Ради директорів	2665
7. Ярова Ірина Семенівна	член Ради директорів	17205
8. Бундікова Наталія Вікторівна	член Ради директорів	15000
9. Павлова Людмила Вікторівна	член Ради директорів	9810
10. Михайлова Лариса Борисівна	член Ради директорів	8565
11. Кременцова Світлана Анатоліївна	член Ради директорів	16170
12. Колесова Ольга Олексіївна	член Ради директорів	14425
13. Богуш Віра Михайлівна	член Ради директорів	16080

Особи, частка яких у статутному фонді АТБК «Ритм» перевищує 5%, відсутні.

11. Реєстр власників іменних цінних паперів веде ТОВ «ПС-Реєстратор» (дозвіл Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів № 69-р від 28 серпня 1996 р.)

12. Послугами депозитарію АТБК «Ритм» не користується.

В. о. генерального директора ІВАНОВА О. С.

Головний бухгалтер ПОНОМАРЕНКО М. П.

Аудитор ЧИЧУН Л. Д.

«Щоб далі йти дорогою одною»

Так назвали Всеукраїнський літературно-музичний конкурс-фестиваль організатори дійства: Всеукраїнське товариство ім. О. Теліги та Центр культури і дозвілля Збройних сил України. Проводитиметься він з метою популяризації творів Олени Теліги серед творчої молоді, військовослужбовців. Безумовно, свято, яке пройде в два тури 20—21 лютого 1999 р. в Києві, збере багатьох прихильників та шанувальників визнаної поетеси. Сподіваємося, що авторитетне журі у складі Раїси Кириченко, Наталії Мілютенко й Наталії Свириденко професійно оцінить майстерність кожного з учасників. Хотілося б, щоб і державні структури не залишилися байдужими до цього і внесли свою скромну частку, переказавши відповідні кошти на рахунок конкурсу-фестивалю, іне раз підтвердивши, що ім'я Олени Теліги золотими літерами вписане в нашу історію.

Хоч і гірка, зате з золотом

Дедалі більше відвойовує собі місця під сонцем продукція Сумського лікеро-горілчаного заводу. Взявши участь у конкурсі виробників спиртних напоїв, який відбувся в Чикаго (США), сумчани повернулися з-за океану з трьома медалями: двома золотими і однією срібною. Золото, як і годиться, уже вкотре виборола знана на весь світ гірка настоянка «Сумська горобинова», а срібла вперше удостоєна горілка «Недригайлівська». Цей міцний напій виготовляють за старовинними українськими рецептами на основі природної сировини, яка додає йому неповторного аромату лимону, зівробою, зубрівки.

Прорив на західний ринок

На початку осені минулого року наша газета повідомляла, що НТК «Завод точної механіки», що в Кам'янці-Подільському Хмельницької області, почав конкурувати з тульськими зброярами, запустивши у виробництво гармати та кулемети до вітчизняних танків. За короткий строк підприємство, яке очолює Валерій Солодковський, стало відоме на ринку озброєння у Східній Європі. Велику кількість замовлень НТК виконало передовсім для Росії, де аналогічні підприємства банкрутували. Та вже на початку нинішнього року керівництво заводу планує прорватися і на західний ринок.

«Я любив Сестринівку незвичайно...»

Працівники обласного краєзнавчого музею виступили з пропозицією внести до державного реєстру історико-меморіальних об'єктів будинок, у якому мешкав Михайло Грушевський. Він — у селі Сестринівка Козятинського району. На жаль, напівзруйнований. Належав дім дідові Михайла по материній лінії. Малим хлопцем Грушевський приїздив сюди у 1873, 1876 і 1882 роках. Поки батько шукав роботу, мешкав у дідовій оселі. «Із Сестринівкою пов'язані найкращі спомини моїх сірих і неприглядних дитинних літ, — писав пізніше він у «Споминах». — Я любив Сестринівку незвичайно, страшенно мріяв про неї й линув душею цілими десятиліттями мого життя...»

Туман гуси розігнали...

Вітчизняний стиль

Майбутнє сільського господарства Анатолію Головку, голові правління КСП імені Мічуріна Новомиколаївського району Запорізької області, бачиться «в тумані». Але тільки не перспектива очолюваного господарства.

Цілих 22 тисячі маточного поголів'я гусей зосереджено в КСП. А ще — 16 тисяч качок. Справжнє царство пташине! Точніше, коли послухати, базар...

Останні три роки, відколи тут «пішли у птахівництво» (бо побачили, що на великій, хоч і рогатій, можна й дуба врізати), багато чого вдалося навчитися. Зрештою, статус племінного, який присвоїли мічуринцям на другий рік ведення нової справи, так просто не отримаєш. Спочатку, правда, гадали, що й самі з вами. Тепер погляди трохи змінилися. «Наука є наука!» — констатує Анатолій Головка і з відчуженням розповідає про тісні контакти з Харківським інститутом птахівництва. З усім цим пригадує, як попервах «набридав» їм провідний спеціаліст інституту Олександр Бондаренко: то напояв моркви більше висіяти, то зерно для птиці пропущувати... Правильно підказував. Тож звели овочевироктосховище, вирили канави та ставки для купання

птиці, взяли за спорудження теплиць, перепрофілювали тваринницькі приміщення під качкоферму. Звичайно, все потребувало солідних витрат. Але ж від птахівництва, на відміну від інших збиткових галузей, лише у 1997-му отримали понад 150 тисяч гривень прибутку.

І зовсім не гуси з качками по шучому велінню принесли їх. А копітка шоденна праця, нерви, пошук усього колективу господарства, в якому за списком до півтори сотні працюючих і вдвічі більше пенсіонерів. Велике діло — і досвід. Винувалося вже 12 років, відколи Анатолій Григорович почав керувати господарством. До якого, між іншим, першого зустрічного не приймають. Люди міцно тримаються цього острівця стабільності, де і за працю платять добре, і постійно допомагають пенсіонерам, учителям, членам колективу зерном, хлібом (мають власну пекарню), м'ясом, олією.

Якщо хоч один із батьків школяра працює в КСП, то

син або донька — «хорошист» — за підсумками четверті отримує 30 гривень «премії», «відмінник» — 50. Багато робиться для благоустрою села: є готель, торговий центр. Оновлюється парк, меморіальна могила «Невідомого солдата»...

Та не подумайте, що в господарстві грошей стільки, що й гуси з качками не клюють. Тут рахують кожну копійку. Анатолій Головка не без гордості показує графік економії енергонесіїв. Хоча поголів'я птиці постійно зростає, витрати на електроенергію, бензин, дизельне пальне зменшили вдвічі. Задля цього у розлітництві впроваджують

нульову технологію, худобу (тримають 200 корів та 700 голів молодяку) і птицю впродовж сезону винасяють на своїх угіддях.

... Ні, зовсім не випадково новомиколаївці на останніх виборах довірили Анатолію Головку представляти інтереси всього району в обласній раді. Дивись, хоч трохи туману властивість розігнати й над сільським господарством славного хліборобського краю.

Володимир ДУПАК.

Тернівка
Новомиколаївського району
Запорізької області.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Балканські наміри дніпропетровця

Спорт

Бокс. 30 січня в нашій країні відбудеться чергові велике свято з цього популярного виду спорту. Його організатор — Національна ліга професіонального боксу України. Її президент — Михайло Зав'ялов — розповів, що того дня у Дніпропетровську кілька років тому, коли киянин Андрій Синєпупов побив темношкірого англієця на прізвисько «бритва» і заволодів поясом чемпіона світу.

Потім силами поміряються Рахім Менгалієв (Україна) з Акуною Вільсоном (Колумбія) та Віктор Фесечко з боксером із Бельгії (його прізвище стане відоме трохи пізніше). Наш улюблений важковаговик, дворазовий чемпіон Європи серед професіоналів Олександр Гуров із Маріуполя посередяться за звання чемпіона СНД із росіянином Валдимом Анікеєвим (Санкт-Петербург).

Вінцем свята має стати поєдинок (суперважка категорія) за звання чемпіона балканських країн. Ця зустріч проходить під патронажем ІВО. 33-річний дніпропетровець Юрій Єлістратов кинув рукавичку 24-річному болгарину, чемпіонові світу (ІВО) і балканських країн Спасові Спасову.

— Не приховую, ми дуже раді, — каже мер Дніпропетровська Василь Швець, — що саме в нашому місті відбудеться така серйозна спортивна подія. За цю справу взяли залюбки. І оргкомітет, і кожен з причетних до цієї справи зроблять усе від них залежне, щоб свято запам'яталося. До речі, ринг установимо у спорткомплексі комбінату імені Дзержинського, трибуни якого вмі-

щують три тисячі вболівальників. Гадаю, що наші змагання пройнуть не гірше, ніж такі у Дніпропетровську кілька років тому, коли киянин Андрій Синєпупов побив темношкірого англієця на прізвисько «бритва» і заволодів поясом чемпіона світу.

— Гадаю, що дніпропетровці не підкачають, — приєднується до розмови народний депутат України, майстер спорту з боксу Станіслав Сафронів. — Цей край славний не тільки трудовими досягненнями, а й спортивними. Зрозуміло, що до Юрія Єлістратова тут ставлення особливе, адже він — земляк, представляє всю Україну і конкретно — Дніпропетровщину. Зрозуміло, що всі чекають на його успіх. А він цілком реальний. Як на мене, Юрій — чудовий борець, має стійку психіку, величезний досвід і добру техніку.

А ось що сказав про суперника сам Єлістратов:

— Те, як працює Спасов, бачив на відеокasetі. Він — праворукий, сильний, потужний, універсальний боксер. Для нього байдуже, як працювати — у ближньому бою чи на відстані. Легко може бути першим номером. Отже, разом із моїм наставником Сергієм Авдієвським готуємося дуже сумлінно і наполегливо...

До речі, тренується Юрій Єлістратов у Києві.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Юрій
Єлістратов

А свої торфобрикети — хоч викидай

Жодної тонни продукції не виробили з початку 1999 року всі три торфобрикетні заводи, що входять до державного підприємства «Волинторф». За словами директора Віталія Барванова, причиною зупинки виробництва стала затовареність складів, де нині зберігається більш як 2 тис. тонн палива. Місцеві якісні і дешеві брикети не реалізуються. Населення області протягом багатьох місяців і років не одержує зарплати, з великим запізненням надходить до поліщуків і пенсія. А крім того, за різноманітні проплати та покриття пільг держава заборгувала торфобрикетним заводам Волині більш як мільйон гривень.

— Якщо держава не підтримуватиме свого виробника, то ми загинемо, — так вважає Віталій Барванов. — На Волинь йде вугілля з Польщі. Таке враження, що це робить хтось зумисне.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Арбітражний суд Вінницької області (288100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 478/5-469 про визнання банкрутом ТОВ «Вікторія» (288400, Вінницька область, смт Крижопіль, вул. Куйбишева, 68-А; р/р 26001200201001 в Крижопільському відділенні АК АПБ «Україна»).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО,

Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА,

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО,

Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

♦ За точність вказаних фактів відповідальність несе автор.

♦ Рукописів не повертаємо.

♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 204926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311230. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

252019, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції:

252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com